

ELŐFIZETÉS

RELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, június 13.

Mai számunk több közleményei:

Vezércikk: A közgyűlés szenzációja.

A főrendiház ülése.

Az utolsó kísérlet.

A kínai felfordulás.

Az urnapi tornaverseny.

Meglepetés a város közgyűlésén.

Újabb katasztrófa a villamoson.

A volt Mittelmann-gyár Aradváros tulajdonában.

Házasság — fél napra.

A hamisítók királya.

Tárcza: Dermő Ferencz puskája. Írta: Tömörkény István.

Csarnok: Elvesztett élet. Hevesiné-Sikor M.

A közgyűlés szenzációja.

Arad, június 12

Mintegy fél éve, m. é. december hónapban, kérelmezte az aradi villamossági részvénytársaság szerződésének módosítását a városi közgyűléstől. Arra kérte a város közönségét, hogy „az egyszerűbb számítás kedvéért” engedjék meg neki, hogy a számítás ne a villamos erő, hanem az égő órák fogyasztása szerint eszközöltessék. A módosításból nem lett semmi és nem is lesz, mert a miniszterium nem hagyhat helyben egy oly módosítást, mely a város megkárosodásával jár, még „az egyszerűbb számítás kedvéért” sem.

Tehát mikor ez a módosítás iránti kérvény még nincs elintézve, máris egy újabb szerződés-módosítást kér a villamos társaság. A holnapi közgyűlés sorrendjének 27-ik pontja ez:

„Az aradi villamossági r. t. ajánlata az áramfogyasztás árának leszállítása és a szerződés módosítása iránt.”

A czim ugy fest, mintha a városnak adatnék valami, mert az áramfogyasztás árai leszállíthatnak. A villamossági r. t. ad 20% árkedvezményt, de mit nyer ebben a város. Nézzük csak meg a radnai ut és az izzólámpákkal megvilágított mellékutczák világítását, illetőleg sötétségét és tisztában leszünk azzal, hogy mit kaptunk és mit fogunk kapni. És mindez husz százalékkal még olcsóbb lesz! Nem husz, hanem ha háromszor husz perczenttel olcsóbb volna, akkor sem felel meg ez a világítás, akkor sem állná ki a versenyt az Auer-éggel.

Az izzólámpákkal való világítás nem állja ki a versenyt még a petroleum lámpákkal sem, azoknál is sötétebb és drágább. Reméljük, hogy a városi mérnöki hivatal számadatokkal fogja a város közgyűlését tájékoztatni az iránt, hogy mibe kerül egy gyertyalángja az Auernek és mibe a villamos izzólámpáknak. Hadd számítsunk utána, mibe kerül a városnak a husz százalékos árkedvezmény! Nyerünk-e vele, vagy pedig veszítünk! Tudni és látni akarjuk, hogy állunk, mert itt a város érdekeiről, nem pedig a Csáky szalmájáról van szó.

Most pedig térjünk át a szerződés módosítására. Halljuk csak mit kíván a villamossági részvénytársaság ezért az ugynevezett kedvezményért.

Nem csekélyebbet, mint további tizennyolcz évi monopoliumot. Onállóságunk és szabad-

ságunk felfüggesztését a villamos világítás ügyében további tizennyolcz évre. Egyeduralmat akkor, mikor alig várjuk, hogy a tiz évi monopolium hátralevő évei elmúljanak és egy egészséges verseny alapja megvessék.

Ily vitalis érdekeket nem áldozhat fel a város egy tál pondrós lencséért.

Utalunk Temesvár város példájára, mely a városi világítás kérdését fényesen oldotta meg. Igaz, hogy ötven éviszabadalmat biztosított az ottani légszuszgyárnak, mely a villamtelepet is átvette, de érdemes és tanulságos mérlegelni, hogy mit kapott érte. A főbb pontozatokat a következőkben adjuk:

1. A városi villamtelep megváltásánál nyereség a város javára: 100.000 frt.

2. A város világítása, mely évenként harmincezer forintba került, ezentúl teljesen ingyen fog eszközöltetni. (A mi 5%-kal tőkésítve hatszázezer forinttal felér.) A világítás azonnal tiz százalékkal szaporíttatik és a jövőben minden öt-öt évben további tiz százalékkal.

Az utczeni világításnál az elektromos izzó testek (melyek nem felelnek meg) Auer gázégőkkel helyettesíttetnek.

A város megválthatja a villamos telepeket és pedig:

20 év után	5 százalékos
25 " "	6 " "
30 " "	7 " "
35 " "	8 " "
40 " "	10 " "

TÁRCZA.

Dermő Ferencz puskája.

Írta: Tömörkény István.

Irok egy történetet egy vadászról, egy vadhajkurászó emberről. Vadász ez, bár nincs a kalapján kutyaszőrből készült zergeszakáll, sem pedig harminczhat zseb nincsen a kabátján. Semmiféle vadcsalogató fűtyülői nincsenek neki s mellénye zsebéből hiányzik ama bárzsingoló kés, a mely tavi ludhuzásoknál gőzbarkává alakítható. A könyv nincs nála, mely a lelőtt vad mikéntjének és hogyanjának tudományos megállapítását tartalmazza, ő ugyanis ezzel nem törődik, a vadnak pedig lelőtt korában már tökéletesen egyre megy, hogy mit állapít meg róla a tudomány. O benne semmiféle különféleségek nincsenek, s ha mégis íme írás van róla, mutatja, hogy érdemes reá.

A kihágási bíró hivatala előtt ácsorog egy csomó ember, panaszosok egyrészt, nagyobb felekezet pedig beidéztet, a kik valami bajt tettek s most már azért a büntetés következik birság képében. Jön egy ügy, jön más, lassan peregetek az akták s következik megint új, ezuttal valami vadászati dolog. Valaki vadászott, a kinek joga nem volt hozzá, ez pedig baj, mert a szabad természet szabad nyulai is csak azért születnek a világegyetemre, hogy némely embereknek joguk legyen a bőrükhöz,

másoknak pedig ne legyen. — Az utóbbi fajtaból való az, a kit most állítanak elő, de hozzáteendő, hogy veszedelmes ember. Így mondja az erdőőr, a ki meg fogta s mutatja is a fegyvert, a mit elkobozott.

Valami csodálatos eszköz ez. Régi huszár karabélynak a rozsdás csövéhez oda van tákolva egy szintén régi, gyutacsos puska elsütő szerkezete. Rozsdás az is nagyon s a veres színű vasdarabok egyazon frissiben nedves akácruddból faragott ágyban állnak, dróttal kötötten hozzá. Nem tartja szeg sehol sem, csak a jó vastag drót. Maga agya szintén szét van repedezve s a durva fadarabot összetartás szempontjából zsinegkötés veszi körül. Ez az a fegyver, a mivel elkövette a vadászati kihágás és utána most már csak várakozással lehet kitekinteni ama férfiú elé, a ki ezzel a fegyverrel vadászott.

Az ajtó ki is nyílik és kikiáltják!

— Dermő Ferencz itt van?

— Az odakint ácsorgók közül szól egy hang:

— Itt!

— Jöjjön be.

Bejön a titkos vadász s a kik a szobában néhányan vannak, meglepetve tekintenek reá. Im, a veszedelmes jáger, minden vadaknak esküdt ellensége: egy félemler. Valóban csak annak lehet mondani. Szörnyű szerencsétlenség eshetett át valamikor, mert most, ahogy ott áll a bíró füzetes asztala előtt, csak fél

szeme van neki, csak féllába s csak fél karja. A bal szemét s a balkarját elhagyta valahol.

Szegényes gunyájában a bíró elé áll a pusztai félemler, támaszkodván a falábra. Van az arcán valamely szomorúság, egyébként pedig hallgatja a vádat, a mit ellene emeltek. A védekezést megpróbálja — ő is, mint a társai szokták, a tagadással. A mint a bíró elmondja neki, hogy a tilos vadászat miatt hívta ítélet elé, siró, panasz hangon szól:

— En vadásztam? Hát olyan ember vagyok én? Se kezem, se lábom, se szömöm... Hát, hogy lehet ilyent mondani?

— De hiszen tanu van rá — mondja a bíró.

— Nohát, szeretném én látni — feleli a félemler és fordul a féllában, hogy szét nézhessen a szobában a tanu után.

Nem sokat kell keresgélennie a félszemével, mert az őt előáll és mondja, hogy tetten érte Dermő Ferenczet, amint épp puskázott a nyulakra.

— En? — dörmögte — az ember — én? Hát ismer kend istent?

— De nagyon — válaszol az őt. — Hisz éppen egy lövésre két nyulat lőtt kend.

Ez már igazán csodálatos, hogy ez a darab ember azzal a rossz puskával ilyen eredménnyel vadászik. Egy pillanat alatt az arcát, bármily szomorúnak igyekezne is látszani különben, derű fujta át s fölviláns rajta a büszkeség. De azért ő csak azt mondotta:

tőkésítéssel. Minden évben a lefolyt időért 1°/_o leiratik.

4. A város a 21-ik évtől kezdve a *haszonban részesedik* és pedig öt százaléknál nagyobb nyereségektől kezdve. A részese-dés tiz és harmincz százalék között váltakozik.

A magánfogyasztók a fogyasztásért 12 krt fizetnek, mely a fogyasztás arányában 10 krra szállhat alá. (Nálunk 16 kr.) A villamvilágítás kilowatt óránként 36-26. (Nálunk 50 az ára.)

6. A városi épületek világításánál a rabatt 25°/_o.

7. A kisipar részére a villam — mint a gázerő önköltségen számíttatik.

... A temesvári példát csak azért idéztük, hogy kimutassuk, miként mit ér és hogy mennyit adnak egy olyan monopoliumért, mely egy nagy előkelő város világítását egy kézbe adja. A temesvári példa utmutatásul szolgálhat nekünk. Ez a monopolium egy vagyon, egy nagy kincs, melyet nem szabad színes üvegért és csiszolt kavicsokért cserébe adni. *Nem akarjuk megérni ezt a naivitást, nem akarjuk, hogy kinevessen bennünket a világ.* A városi közgyűlés résen lesz.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 12.

Egy kis javaslatot fogadtak ma el vita nélkül. Azután öt interpellációra feleltek a kormány tagjai.

Nagyobb visszhangot ezek közül kettő keltett. Az egyik Széll Kálmán válasza, amelyben Molnár Jánosnak a reformátusok ellen való panaszaival szemben a *felekezeti béke és összetartás* fentartását, ápolását hangsúlyozta a Ház élénk helyeslése között.

Ennél még érdekesebb ügynek szólt a másik válasz: az *egyetemi czimersértések* ügyének. Wlassics miniszter a legszigorubb leczkében részesítette mindazokat, élükön Molnár Jánossal, akik a czimerhistóriát a felekezeti politika és izgatás javára akarták kiaknázni. A Ház hosszú tapssal, tetszéssel fogadta Wlassics hatalmas erejű szavait, melyre Molnár alig tudott mit

felelni — és azután az egész Ház tudomásul vette a választ.

A kuriai bíráskodás.

Perczel Dezső elnök megnyitja az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után végleg hitelesítik Gullner Gyula mandátumát.

A Ház harmadik olvasásban elfogadja a *magyar román határjelekről és a gazdasági munkás pénztárákról* szóló törvényjavaslatokat.

A kuriai bíráskodás módosítása következtetett most.

Engelmayer József előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a kuriai bíráskodás 48. §-ának módosításáról szóló javaslatot.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadja.

Válaszok interpellációkra.

Lukács László pénzügyminiszter felel Visontainak a gyöngyösi bortermelők dolgában beadott interpellációra. A „sérelemre” kölcsönös félreértések adtak alkalmat, amelyek azonban már helyreigazítottak.

Visontai Soma a választ köszönettel tudomásul veszi. A Ház is.

Széll Kálmán mint belügyminiszter felel Molnár Jenő interpellációjára. Nem áll, hogy a szentesi főügyész állandóan Budapesten lakik, a szentesi gyűléseken állandóan résztvesz, teendőit pontosan végzi, a szentesi adminisztrációt pontosan vizsgálja és ellenőrzi. A megye a főispánnak egyhangulag elismerést szavazott. A szülő megköveteli, hogy a főispánok székhelyükön lakjanak, s ha onnan elmennek, szabadságot kérjenek. (Általános helyeslés.)

Molnár Jenő: Hiszen nem azért interpellált, hogy Vadnay örökké Szentesen legyen. (Derűtlenség.) Ellenkezőleg jó volna, ha örökre elmenne. A belügyminiszterben nincs energia. Ez egyszer tudomásul veszi a választ. (Derűtlenség.)

Széll Kálmán: A hol erélyre szükség van, ott az meglesz. Hiszen nemrég az ellenzék panaszkodott, hogy nagyon erélyes. Mindig a szükség szerint járok el, nem tekintve pártot, hanem csak az ország érdekét. A Ház a választ tudomásul veszi.

Széll Kálmán miniszterelnök felel Molnár Jánosnak a mérki községi vagyon ügyében tett interpellációra. Ismerteti a mérki ref. templom-építés ügyének tényállását, amelyből látszik, hogy az ügy rendes közigazgatási elintézésének útján van. Ez elintézésnek nem lehet elébe vágni, ha nem lesz törvény és akkor a szülő intézkedni fog. (Helyeslés.)

Molnár János: Interpellációjában öt nem vezette vállalási türelmetlenség. Megvárja az ügy fejleményeit, most nem nyilatkozik, hogy tudomásul veszi-e a választ.

Széll Kálmán miniszterelnök: A felekeze-

tek békéjét kell ápolni, ezt a békét kívánja. Ez az igazi keresztény és haladási politika. Ovjuk ezt a politikát, mely nem engedi meg a viszálykodást és széthuzást. (Tetszés a jobboldalon.)

Molnár János reflektálni akar a szóvirágokra.

Horánszky Nándor: Nem szóvirágok, hanem igazságok!

Molnár János szerint a katolikusoknak volt igazuk.

A Ház a választ tudomásul veszi. (Zajos éljenzés a jobboldalon.)

Plósz Sándor miniszter felel Molnár Jenőnek interpellációjára, melyben a szentesi járásbíróság ügyvitelének felülvizsgálatát kérte. Rámutatott, hogy Molnár panaszai alaptalanok és hogy a felülvizsgálatra szükség nincs. Egyáltalán tiltakozik az olyan hangu támadások ellen, ahogyan Molnár merészelt támadni bíróságainkat. (Elénk helyeslés.)

Molnár Jenő: Minthogy a sérelem megszünt, a választ tudomásul veszi.

A Ház is tudomásul veszi.

Az egyetemi czimersértés.

Wlassics Gyula miniszter felel Molnár Jánoshoz s az igazságügyminiszterhez intézett interpellációjára. E sajnós esetben úgy az egyetemi, mint a bünyügyi hatóságok a legszigorubb vizsgálatot indították, s ha a tettesek megke-
rülnek, szigoruan meg fogják büntetni. Ezt talán minden sürgős interpelláció nélkül is föltételezhette volna Molnár. Az nem járja, hogy ezt az ocsmányi esetet is a politikai térre akarták kijátszani. Az ország színe előtt felelőssé teszi Molnárt, mert kíséző beszédével ő adta ki erre a jelszót. (Zajos tetszés jobbfelől. Zaj a néppárton). Szabad volt-e ilyen dolgot azzal okolni meg, hogy az egyetem nem katolikus jellegű? Szabad-e a kultuszminiszter felügyeletét vadolni az esettel. Tudja-e Molnár ki tette? Hátha nem is bűnös szándékból történt! Irtozáttal fordulok el az ilyen törekvésektől, a melyek egyes felekezeti lapokban megnyilatkoztak. Így akarják ifjuságunk erejét, lelkének tisztaságát megőrizni? Molnárnak meg kellett volna kimélni a nemzetet a vallási türelmetlenség mérgétől. (Zajos tetszés, taps.) Ma a mikor közéletünket érezhetően dulja fel a felekezeti türelmetlenség, legalább ifjuságunkat kiméljük, övjük meg ilyen példaadástól. (Hosszantartó taps és tetszés.) Kéri a válasz tudomásul vételét. (Hosszas éljenzés.)

Molnár János: Tagadja, hogy felekezeti czélzat vezette. Fentartja mult interpellációjának állításait: A czimersértés is egyik tünete a felekezeti kórjának. A mai szellem az egyetemről száműzni akar mindent, ami katolikus és vallásos. A mint visszatették a lesze-

— En? En? Ugyan hogy mondhat kend ilyen?

— Hát már hogy ne mondanék — vág vissza amaz. Hisz akkor foglaltam le a kend puskáját.

— Nono... — vélte most Dermó Ferencz és sóhajtván, várta, hogy mi következik.

— Mi következett volna? A jegyzőkönyv következett és míg azt felvették volna, hol ide, hol oda topogott, koppantva a padlón a falábal, Közben az almáriom mellé tekintett. Ott volt a sarokba támasztva az ő csudálatosan egybeiskabált fegyvere, azt a tekintete olyan gonddal járta végig, mintha puczolgatná, törülgetné. Hogy vajjon megvan-e még a régi valóságban és ékességben. Hogy nem szenvedett-e csorbát? A fegyver: a rozsdamarta cső s az akáczrud, a drótok és a zsinetek által körülvett állapotban csak állt ott a sarokban, bár erre a becéző nézésre meg is mozdulhatott volna.

— Jaj bizony — sóhajtatt a gazdája, felvéve önmagának valamely gondolatára — bajos nagyon a szögénynek.

— Bajos bizony, — szólt a bíró — de hát minek vadászott kend, mikor kendnek nem szabad.

— Az ám — felelt a félemler, sikálva mint ez már szokásuk nekik, a megmaradt kezével a borostás állát. — Az ám... De hát kódulni sem szabad... Valamiből csak élni kell.

Elfajta igazságok, a melyek azok is, meg

nem is, egyszerű ajkaikról talán sehol sem hangzanak oly gyakran s oly sok meggyőző erővel, mint éppen ebben a szobában, amaz asztal előtt, a melyen vas keresztire feszítve áll a rézből való Jézus. Azt mondja neki a bíró:

— Köll, de nem abból, ami tilos.

— Nem vöttem el senkitől semmit, — védekezik az ember — a mi hogy az övé volt.

Hiábavaló azonban a beszéd. Készül a jegyzőkönyv s a mint teljesen kész volna, az ítélet következik:

— Tíz forint a bírság.

A falábu meglepetten néz a bíróra és féloldalt hajtja a fejét, hogy jobban halljon.

— Mennyi? — kérdezi.

— Tíz forint.

Megcsóválja a fejét és szomoruan tekint maga elé.

— Az sok pénz — mondja — a szögénynek.

— Kifizeti kend, vagy leüli? — kérdezi a bíró.

Az ember ezen egy ideig gondolkozik. Leülni könnyebb volna, de börtönt nem járt embernek nagyon furcsa ez. A szabadság szeretete ilyenkor nagyon megnyilatkozik, továbbá a szegény is csak valami. Így hát a belsősebbe nyúl s előveszi a tárczát. A félkezével és a fogaival kinyitja s az asztalra tévé, kihuz belőle két ötöst. — Nem is igen maradt abban több!

— Ehol van ni — mondja. — Inkább csak mégis kifizetöm.

A pénzt átveszik s nyugtát adnak róla, a mit a tárczája tesz el Dermó Ferencz bár egyáltalán nem érti, hogy mi szüksége van neki arra. Azután azt mondja:

— Most már möhetők. Hát kérem vissza a puskámat.

— Micsodát? — kérdezik tőle csodálkozva.

— Hát a puskámat — ismétli Dermó Ferencz.

— Ohó, — felel, vissza a bíró — abból ugyan nem kap kend. Azzal nem lő több nyulat, mert az itt marad. Majd elárverezik.

Az eleven kétségbeesést most meg lehetne festeni a félszemű, félkezü, félábu Dermó Ferencz képében. Hát lehetséges ez? Én uram teremtem! Hisz a puska nem vétett semmit. Ő vétett csak (ha igaz) s ő pénzzel megváltotta a vétkét. De hát a szegény puska, a drótos, zsinetek fegyver az övé s lám, elvették. Hát jól van ez? Es még ilyesmi is történne a világban.

— Csakugyan? — kérdezte leverten. — Csakugyan elvőszik?

— El, feleli a bíró — mert az a törvény.

— Akkor hát — véli Dermó — inkább kiültem volna a büntetést.

De most már késő. Megfordul hát és lassan halad az ajtó felé. Falába szomoruan kopog és a kabátja üres ujja is, amelyből hiányzik a

dett kereszteteket, úgy vigyék vissza az egyetembe a keresztény szellemét.

Wlassics Gyula: Ritkán agresszív parlamenti működésében, de olyankor nem lehet enyhe akkor, mikor az általa legszentebbeknek tartott eszméket oly módon támadják, mint Molnár tette. Idézi Molnár multikori beszédét, mely tele volt rut vádakkal. Ujból hangsúlyozza a felekezeti egyetértés, békeesség szükségét. (Hosszu taps és éljenzés.)

Molnár János panaszkodik a katolikus válás üldözése miatt. (Derűtség) Különben a választ tudomásul veszi.

A ház a választ egyhangulag tudomásul veszi. (Éljenzés.)

Elnök az ülést bezárja.

TÁVIRATOK.

Az elnök ebédje.

Páris, június 12. (Saj. tud. távirata.)
Loubet elnök és felesége tegnap ebédet adott *Oszkár* svéd-norvég király tiszteletére. *Loubet* felköszöntötte a királyt, a királyi családot és Svéd- és Norvégország népeit. *Oszkár* király válaszában megemlékezett francia származásáról, a mely megadja neki azt a jogot, hogy a szuverének közül elsőnek látogassa meg a kiállítás, azután megköszönte a fogadást, a melyben részesítették s végül *Loubet* elnököt és feleségét éltette.

Szerződés Magyarországgal.

Madrid, június 12. (Saj. tud. táv.)
A régens-királyné aláírta az Ausztria-Magyarországgal kötött védjegy- és mintavédelmi egyezményre vonatkozó dekrétumot.

Az angol foglyok.

Fokváros, június 12. (Saját tud. táv.)
Roberts lord jelenti, hogy Pretóriában 150 fogoly angol tisztet és 900 katonát a burok fogságából megszabadított. A burok körülbelül kétezer foglyot magukkal vittek. *Brabnat* tábornoknak tegnap 1500 bur megadta magát.

Szabad menekülés Krügernek.

London, június 12. (Saját tud. táv.)
Az angol kormány azt hiszi, hogy a dél-afrikai háború még e hónapban befejeződik. — Egyedüli nehézség az, hogy *Krüger* elnök

beleváló kar, szomorúan lóg ide-oda. Kevés hja, hogy sirva nem fakad az ember.

— Hát elmöhetők most már koldulni — mormogja s az ajtóhoz érve, abba jól beleüti a fejét, mivel ők rendszerint kifelé nyíló ajtóhoz vannak szokva. Kinyitván mégis, eltűnik mögötte az elhagyott pusztai ember, hogy talán soha többé ne lássuk és elfelejtsük.

Azonban nem. Mert bár el is feledtük a dolgot, mégis csak van benne újabb történet. Ez a fináncziátul indul ki. A napokban ott látok egy fegyvert, a mely igen ismerős. Akáczfarud az agya, zsineggel kötözve, a rozsdás csőve pedig dróttal igazítva reá. Nini ez a *Der-mó Ferencz* puskája. Csakugyan az, a czedulán a mi rajta lóg, ott a neve.

— Hát ez hogy került ide hozzátok?

— Ez? Ugy, a hogy a többi. Birságot fizet a gazdája.

— Fizetett már a kihágási bírónál tíz forintot.

— Hja, az más — mondja az én pénzügyőr barátom. — Itt is fizet még, mert nem vallotta be adózásra a fegyverét és vadászott, pedig nem váltott vadászejt.

— Igen? Aztán mennyit?

— Az egyikért tíz forintot a másikért huszat.

Tíz meg husz az harmincz, meg tíz az negyven. Az ördög hinné, hogy ennyi bört lehet huzni két nyulról...

nem akarja megadni magát, noha a burok már teljesen elvesztették háborus kedvüket. *Krüger*rel tárgyalásokba ereszkedtek, hogy jöjjön vissza Európába, Hollandiába, ahol ősei éltek, neki és családjának szabad átkelést biztosítanak.

A jövő hó elején várják a Délafrikából visszajövő első angol csapat megérkezését, melyet nagy ünnepségben készítenek részesíteni. A kormány tervbe vette, hogy már most több csapatot hazahivat.

Válság a Fokföldön.

Fokváros, június 11. (Saj. tud. távirata.)
A parlamentnek az afrikander-szövetséghez tartozó tagjai, a kik a miniszterelnöktől megvonták támogatásukat, ezzel a maguktartásukkal akut miniszterválságot idéztek elő. *Schreiner*, *Salamon* és *Herholdt* miniszterek valószínűleg le fognak mondani. *Millet* kormányzó a válság miatt elhalasztotta északra tervezett utazását.

Az utolsó kísérlet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 12.

A Reichsrathot bezárták. A mulatságnak vége. A kik odaát józanok maradtak, azok meg vannak döbbenve a lezajlott orgiák felett és félnek azok következményeitől, azok a kik ittasan duhajkodtak, még nem heverték ki a mámort. De mi lesz, ha majd ezek is kijózanodnak? Vagy beáll-e egyáltalán Ausztriában a józanság?

Az eddig tapasztalatok után e felett valóban kételkednünk kell. Mert peccatur extra et intra muros! Bűnösök a németek és a csehek egyaránt. A csehek szarvait már *Taafé* gróf növesztette meg. *Badeni* a hirhedt nyelvredelekekkel egészen elrontotta a dolgot. Elrontotta, mert egyoldalulag intézkedett, mert a németek meghallgatása nélkül adta meg a cseheknek a teljes nyelvegyenlőséget. S a mely nép már egyszer nagy harcokkal kivívott jogokhoz jutott s e jogokat hirtelen elveszít, nehéz azzal higgadtan, okosan beszélni többé.

A csehek kétségbeesetten követelik előbbi jogaikat s miután az tapasztalták, hogy a németek az obstrukcióval mindent kivívtak, azt hiszik, hogy nekik sem lehet egyebet csinálniok, mint obstruálni. Nem vették észre, vagyis inkább nem akarják észrevenni, hogy si duo faciunt idem, non est idem! Vagyis a mit a németek megtehettek, nem tehetik meg a csehek. Első sorban azért nem, mert az urakodó minden alkotmányos érzülete mellett is inkább a németekhez, mint a csehekhez huz. Teszt ezt ősei tradícióihoz híven és teszi neveltetésénél, környezeténél fogva is.

Rendnek pedig kell lennie. Előbb, vagy utóbb! A cseheknek be kell látniok, hogy engedniök kell! Legalább most feltétlenül. Mert ha engednek, lassanként visszanyerhetnek mindent. És pedig legelsőbb az alkotmányt.

Az a kérdés tehát, melyik tényező diadalmaskodik: az érzelem, vagy az értelem.

Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy a csehekkel még egy ideig szóba állani sem leheti. De *Körber* osztrák miniszterelnök még egy utolsó kísérletet tenni fog a kibékítésre.

Megkísérli a kibékítést az Uralkodó kívánságára és azért, hogy mielőtt az utolsó lépést megteszi a helyreállítására, megnyugtassa lelkiismeretét a nagy fordulat közepén.

Mi alig hisszük, hogy az utolsó kísérletnek is bármilyen fogantatja is legyen. A csehek legutóbbi viselkedése azt látszott bizonyi-

tani, hogy leszámoltak a következményekkel. Jöjjön, a minek jönnie kell!

S azután? *Körber* tabula rasa-t csinál.

Hát ez nekünk magyaroknak is baj volna. Annál nagyobb, mert a megújuló közjogi harc a legrosszabbkor jönne. Épen akkor, a mikor magunk a közeledő választások révén belső válságok esélyeivel állunk szemben.

De a vihar még nincs itt, csak a borus felhőket látjuk.

Hát ha csak a szél lesz nagy és a vihar elmarad?

A kínai felfordulás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 12.

A boxerek lázadása egyre szélesebb körre terjed. Ezer meg ezer lázadó nyomul már a kiküldött császári csapatok ellen.

Az egyik európai hadoszlop *Dompau*szi felé való előnyomulása alkalmával visszaverte ugyan a fölkelő boxerek csapatát, de nagy veszteségei miatt előnyomulását be kellett szüntetnie.

A kínai helyzet komolyságát bizonyítja a hajóraj nagy szaporítása is.

A mai távirataink a következők:

London, június 12.

A *Times* jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A cungli-jámen tagjai között különféle változások történtek. Egy kínai tag kivált és négy új tag nevezetett ki. Az új tagok mind szigorúan konzervatív mandsuk. *Csing* elnök helyett, a ki az egyetlen ember volt a cungli-jámenben ki értett a külügyekhez, *Tuan* herceget, a trónörökös atyját és a boxer-szövetség hatalmas pártfogóját nevezték ki elnökké.

A *Daily Express* jelenti Sanghaiból, hogy ottani levelezője *Weng-Tung-Ho*-tól, a császár volt udvarmesterétől megtudta, Miksa császár nézetei és kívánságai a mostani válság dolgában. E szerint a császár azt óhajtja, hogy az idegen hatalmasságok vigyék el a császárt a kastélyból, a hol most el van zárva, Nankingba, Vucsangba vagy Sanghaiba másodszor, hogy az özvegy császárnét és mostani minisztereit *bitorlóknak nyilvánítsák*. A császár és tanácsosai azt ajánlják továbbá, hogy ennek megtörténtevel az idegen hatalmasságok közös protektorátus alá helyezték a császárt és az országot.

Washington, június 21.

Kempf tengernagy azt táviratozza, hogy a kínai helyzet komoly és egy zászlóalj tengerészkatona kiküldését kéri Manilából. *Long* tengerészeti miniszter utasította a manilai hajóraj parancsnokát, hogy *Kempf* tengerésznagynak azonnal száz tengerészkatona küldjön.

Tiencin, június 12.

Ma délben indult el innen Pekingbe a negyedik vonat 213 orosz katonával és két ágyúval, továbbá 62 francia katonával, élelmiszerekkel és egy ágyúval, a mely az angol hadtest számára való. Az idegen csapatokat Langfangnál, Pekingtől 40 mérföldnyire vonják össze.

London, június 12.

Hivatalos jelentések is és a *Reuter*-ügynökség táviratai is jelentik, hogy a Kumaszi fölszabadítására kiküldött csapatok egy része előnyomulásában komoly elmentállásra talált. Az egyik hadoszlop *Dompau*szi felé nyomult előre, a hol a fölkelőknek erős hadállásuk volt. A hadoszlop visszaverte a fölkelőket, de veszteségei miatt nem nyomulhatott tovább előre. Hét európai tiszt megsebesült. A hadoszlop visszatért

Kviszába. Ujabban még néhány törzs csatlakozott a lázadókhoz.

Páris, június 12.

A párisi japán követ kijelentette a *Matin* egyik munkatársa előtt, hogy nem kapott ugyan értesítést kormányától, de meg van győződve róla, hogy Japán politikája mindig csak az európai hatalmasságokkal való egyetértés föntartására, a rend helyreállítására és a béke föntartására fog irányulni.

London, június 12.

Az a hír, hogy a kínai császárnő az orosz követségre menekült, még nincs megerősítve.

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

Június 14. Az aradi mészáros és hentes ifjuság júniálisa (Csálai erdő.)
 Június 17. Az aradi tanítók népnepélye (Városliget.)
 Június 23. Az aradi felső kereskedelmi iskola növendékeinek táncvigalma (Városliget.)
 Július 1. A Meteor kerékpárklub népnepélye (Városliget.)
 Július 15. Az aradi dalegylet népnepélye (Városliget.)
 Július 22. Az aradi cigányzenészek gyűlésének júliálisa (Csálai erdő.)
 Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népnepélye (Városliget.)

(=) A végzett realisták mulatságán játékosan czélra felülfizettek: az aradi első takarékpénztár 14 koronát, özv. Boros Béniné, Abrai Lajos és Poppé Sándor 4—4 koronát.

Az urnapi tornaverseny.

— Három intézet tornaünnepélye. —

Arad, június 12.

Már régen tudtunk azon az időn, mikor a testi nevelést lenézték. Most már mindnyájan tudjuk, hogy a test és lélek mily szorosan függnek össze egymással. Meus sana in corpore sano" ez lett újra a nevelés tudományban a jelszó és a mi tanügyi kormányzatunk is, legalább az újabb időben, nagy buzgalommal igyekezett és igyekezik azon, hogy ezt a helyes elvet a gyakorlatba is átvigye. A számos intézkedés közül, melyek ezt az ügyet szolgálják a legelső helyre sorolnám a *tornaversenyeket*, melyek oly annyira alkalmasak arra, hogy az ifjuság kedvét a testgyakorlásra folytonosan ébren tartásuk s folytonos ösztönzésük szolgálja: ügyességek, készségek megszerzésére.

A külföldön, de különösen Angliában már régen fölismerék fontosságukat s már régen nem csak az ifjuságnak, hanem az egész társadalomnak valóságos ünnepei az efajta iskolai versenyek, részt vesz bennök a nagy közönség, még pedig némileg aktívabb alakban, mint nálunk. Napokkal ezelőtt egyébről sem folyo a beszélgetés, mint a versenyek esélyeiről, s ha végbement a verseny, a győzteseket valósággal ünneplik, különösen azon a táncmulatságon, mely ez az ilyen versenyeket rendszerint követni szokta, hogy a fiatalok nem csak az evezésben, uszásban, labdázásban, futásban, ugrásban, hanem az illedelmes viselkedésben is gyakorolják magukat.

De bármennyire követésre méltó az angol példa, egy tekintetben az angolok is hibáztak. A nagy buzgalomban túllőttek a czélon. Egyáltalán nem kívánatos, hogy nálunk is meghonosodjék az a felfogás, hogy *nem is ép ember, akinek keze lába legalább egyszer az életben eltörve nem volt*. Azt sem sajnálhatjuk, hogy diákgyerekeink nem birkóznak s öklelőznek úgy, hogy győztes és legyőzött véres fejjel hagyná el a küzdés helyét, ami Angliában megszólván mindennapos.

Örülünk neki, hogy nálunk a testgyakorlásnak szelidebb, német alakja honosodott meg,

mely a durvaságot kerüli s a jóízűségnek és az emberi méltóságnak is jobban megfelel. különösen az által, hogy az etikai szempontot egyik sarkalatos elvévé tették, a mi magában kizár mindenféle túlzást, erőlködést és kifejezi azt is, hogy a testgyakorlás nem czél, hanem olyan eszköz a nevelésben, mely harmonikusan bele illeszkedik a nevelés szervezetébe.

Ebben a formában senkinek sem lehet kifogása a testgyakorlás ellen, sőt mindnyájunknak kötelessége gyermekeink, a jövő nemzedék testi és lelki épségének érdekében azt minden módon előbbre vinni. Csak ép testben lehet ép a lélek!

Ezért figyelmeztetjük közönségünket arra a tornaversenyre, melyet az *aradi gimnázium, reáliskola és tanítóképző intézet* e hó 14-én közösen rendez, mert ez az ünnepélyes verseny jó alkalom mindnyájunknak arra, hogy tornaügyünkön, tehát gyermekeink testi, lelki egészségének ügyén már pusztán érdeklődésünkkel, a versenyen való pusztai megjelenésünkkel is lendítsünk. Hogy erre minden időben, de különösen manapság, mikor fiatalságunk a reá rótt szellemi munka terhe alatt görnyedez, milyen szükség van annak kimutatására, talán kár volna a szót is vesztegetni, annyira világos, annyira szembetűnő. De nem is lesz az olyan nagy áldozat, ha kimegyünk. Micsoda élvezet lesz látni ezeket a fiukat, mikor az iskola lelket gyarapító, de testet senyvesztő levegőjéből, ha rövid időre is kiszabadulva, a vizsgák gondját, ha csak pillanatokra is elvelve, élvezik azt a gyönyörűséget, mely testi erejük használatával, kimutatásával jár. Velük fogunk örülni, velük és bennük fogunk gyönyörködni!

A műsor igen szép és változatos. A *szabadgyakorlatok* látványossága, a különféle *versenyek* érdekessége, *törvívás, játékok*, mindez nagyon alkalmas arra, hogy szép közönséget csalogasson a verseny helyére s alig is fér ahhoz kétség, hogy az ifjuság tornáját nagy és előkelő közönség fogja végig nézni. Ez annál kívánatosabb, mert a tiszta jóvedelmet a három intézet igazgatósága, arra a szép és a játékos nevet igazán megérdemlő czélra szánta, hogy rajta a jövő évi országos tornaversenyre küldje azokat a tanulókat, akik jól tornásznak, de nem elég tehetősök ilyen költséges vállalkozásra.

Meglepetés a város közgyűlésén.

(Tárgyalás a nyilvánosság kizárásával.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 12.

Felette érdekes ügy kerül tárgyalásra Arad város holnapi közgyűlésén. Lapunk vezérhelyén részletesen foglalkozunk vele, és apróra kimutatjuk, milyen helyrehozhatlan hibát követne el a közgyűlés, ha helyt adna az aradi villamossági részvénytársaság kérvényének, melyben ez szerződésének megváltoztatását kéri oly irányban, hogy 1925-ig, vagyis a jelenleg kötelező állapoton túl még 18 esztendeig kizárólagosan ő szolgáltatassa Aradon a villamos áramot világítási és ipari czélokra.

A kérvényező részvénytársaság, hogy némi ellenszolgáltatást is nyújtson a százazreket érő és a közgyűlés által semmi körülmények között meg nem adható követeléssel szemben, azt teszi, amit Budapesten, Gyulán és az ország legtöbb városában minden ellenérték nélkül megtettek a villamvilágítási vállalatok: 20%-kal olcsóbban ígéri adni a villamos áramot.

Ez a rendkívül fontos ügy meglepetésszámba megy a holnapi közgyűlésen. A lapok nem irtak róla; a képviselőtestület tagjai nem tájékozódhattak kellőleg a dolog mibenléte felől; a pénzügyi, jogügyi, vagy más egyéb ál-

landó bizottság megvitatás tárgyává nem tette: hanem igenis, összeállítottak egy ad hoc bizottságot a képviselőtestület mellőzésével és az aztán nagy csöndben letárgyalta a kérvényt s elfogadásra ajánlotta a tanácsnak, amely viszont pártolólág terjeszti a holnapi közgyűlés elé.

A villamossági részvénytársaságnak volt már egyszer egy szerződés-változtatás iránti kérvénye a városi közgyűlés előtt. Akkor azt kívánta, hogy a város részéről elfogyasztott áram ne kiló watt-órák szerint, hanem lámpák száma szerint fizetessék a jövőben. Ezt a kérvényt, mely szintén egy ilyen névtelen bizottságon ment keresztül, a teljesen tájékozatlan közgyűlés kedvezőleg intézte el annak idején s csak lapunk tiltakozó felszólalása után történt, hogy egy városi képviselő megfelelőbbre a közgyűlés határozatát. A felelősség ott rekedt valahol a miniszteriumban, s az úgy még most sincs elintézve.

Ujra fölemeljük ezuttal *szavunkat*, mint lelkiismeretes szószerzői Aradváros érdekeinek és tiltakozunk nemcsak az ellen, hogy hely adassék a villamostársaság kérvényének — mert az úgy a maga világosságában tárátván fel, úgy sem akad városatyja Arad képviselőtestületében, ki azt megszavazná — hanem tiltakozunk az ellen is, hogy a jövőben zárt üléseken tárgyalassanak olyan ügyek, melyekről a közönséget, főleg pedig a város képviselőtestületét jó eleve tájékoztatni a sajtó kötelessége lenne.

Ujabb katasztrófa a villamoson.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 12.

A zugligetben történt villamvasuti nagy baleset áldozatait alig temették még el, a súlyosan sérültek még a kórházat nyomják és ma Budapesten már is újabb villamvasuti katasztrófa történt, melynél több utas megsérült. Ez uttal szintén egy kisiklott villamos kocsik okozta a bajt. Igazán szerencse, hogy halálos balesetek nem történtek ez újabb katasztrófánál, melyről a következő távirati értesítést kapjuk:

A Sőház-utcából a központi vásárcsarnok mögött ma délelőtt egy villamos kocsik kisiklott, szerencsére azonban komolyabb baj nem történt, mindössze néhány utas szenvedett könnyű sérülést.

Az Akadémiától indult el ma délelőtt 10 óra 32 perczkor a 83. számú városi villamos kocsik, amelyet Balogh György főthi születésű, 33 éves kocsivezető vezetett. Az Eskütert volt a végczélja. Éppen 11 óra volt, a mikor a kocsik, a melyben több utas ült, a Sőház-utczába ért. A központi vásárcsarnok hátsó kapujánál megállóhely van, a mely előtt a vásárcsarnok vasutjának vágánya keresztezi a villamos síneket. Körülbelül tíz lépésre a megállóhelytől a sínek között a kövezet fölemelkedett, alkalmasint a hőség okozta kitágulás következtében. A mikor azután a kocsik ismét elindult a kissé meneteles uton a kerékvédő beleakadt a kiálló kőcokczákba.

A beleütközést heves robaj és rendkívül rázkodás követte. A kocsik ajtóit és ablakait kifordultak sarkaikból és messze elröpültek az utcára. Az ablaküvegek csörömpölve törtek be.

A rázkodás következtében az utasok lebuktak üléseikről és többen megsebesültek. Így Salgó A. kereskedő a kezén sérült meg, két nő pedig, a kik a mentők kiérkezése előtt elmentek, a fején.

A legrosszabbul Balogh kocsivezető járt. Amikor észrevette, hogy a kiálló kőhalmaz fölé nem tud elhaladni kocsijával, teljes erejével fékezni kezdett, azonban az ütközés

már nem tudta elkerülni. A kocsí kiugrott a sinekből, ő pedig a nagy rázkódás következtében oly erővel esett a perron karfájához, hogy majd keresztül bukott rajta. Így is olyan ütést kapott, hogy *alétan rogyott össze*.

A szerencsétlenség színhelyén csakhamar óriási tömeg gyűlt össze. Egyesek az utasok segítségére siettek, mások gyorsan a mentőkért telefonáltak. Tömeges szerencsétlenséget jeleztek a mentőknek. Gonda örsvezető rögtön jelentést tett Kresz Géza igazgatónak, a ki megkondította a vészharangot. Nehány pillanat múlva már két mentőkocsi indult 8 mentővel dr. Kresz Géza igazgató és dr. Kovács Aladár főorvos vezetése alatt a szerencsétlenség színhelyére.

A nagy apparátussal és bámulatos gyorsan kirobogó mentőknek már alig akadt dolguk. Az utasok mind csak könnyű horzsolásokat szenvedtek, vagy pedig az üvegcserepek sértették meg őket. Csak Balogh kocsivezető fektetett még alétan a romba dől kocsí perronján. A mentők magához térítették és azután a mentőpalotába vitték és ott tartották míg egészen jobban nem lett. A mentők azután jelentést tettek az esetről a rendőrségnél.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Doktor Klausz, vigjáték.
Csütörtök: Délután: A próbaházasság, szimfónia.
Este: Görög rabszolga, operette.

* Az ünnepi előadások. Csütörtökön két előadás lesz a színházban. Délután *A próbaházasság* kerül színre. Pörökét Harmath Józsa játssza. Pompás jó szerepe a mulatságos darabban. Nyilassi Mátyásnak Rákóczi a czupringer. Fenyéri, Bácsák, Kalocsa Réza, Ersekői játszanak még jó hatásos szerepeket. Este *A görög rabszolga* kerül színre negyedszer.

* Selly Rogé utolsó fellépte. Az érdekes tánczosnő még háromszor lép fel nálunk, azután Kassára, onnan Moszkvába megy. Dr. Klausz ma esti előadásán kívül csütörtökön délután és este mutatja még be bájos tánczát.

* Blaha Lujza a Nemzetiben. A főváros művészi köreiből híre jár, hogy Blaha Lujza otthagyni a Népszínházat annyi dicsőségének színhelyét s átmegy a Nemzeti Színház-hoz. Általilag Keglevich intendáns már érintkezésbe lépett Széll Kálmán miniszterelnökkel az iránt, hogy Blaha Lujzának a Nemzetiben örökös szerződés biztosítsák.

* Paulayné Nagyváradon. Somogyi Károly, a nagyvárad új színház igazgatója tárgyalásokat folytat Paulayné Adorján Bertával, a budapesti Nemzeti Színház művésznőjével, hogy őt társulatához drámai primadonnának szerződtesse. Paulayné, ki hosszabb ideig kedvence volt az aradi közönségnek is, hír szerint legközelebb már aláírja Somogyihoz a szerződést.

* A tanítók hangversenye. Az „Aradvidéki Tanítóegyesület” június 17-iki hangversenyén a következő urhölgyek és urak fognak közreműködni: Boros Janka és Boros Dóra, Tones Aranka, Sággy Emma, Antalffy Gizella, Bérczy Etta, Brunhuber Mariska, Buday Ida, Buchwald Juliska és Zelma, Brassoványi Erzsi, Csepreghy Irén, Kélenyi Margit, Klein Terka, Kovács Jerne, Leitner Berta és Paula, Lukinich Irén, Magyar Ilma és Ida, Réthfalvi Etelka és Ubl Ilona kisasszonyok. Budits Adám, Budits Mátyás, Dáni János Höszy Jakab és Szeghd Sándor urak. A zenei számokon kívül felolvasás is lesz, melynek megtartására egy országos nevű író sikerült a rendezőségnek megnyernie.

Hangverseny után táncz következik, a melynek sikeréről Óry Aladár vajdasága és vezetése mellett társadalmunk lelkes férfi tag-

jai fognak gondoskodni. A hangversenyre és tánczestélyre szóló jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében kaphatók. A jegyek ára: család-jegy 6 korona, személy-jegy 2 korona.

A volt Mittelmann-gyár Aradváros tulajdonában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 12.

Pár év előtt történt, hogy az *Első aradi gyártelep részvénytársaság* megvásárolta a Béla-téren fekvő, ugynevezett Mittelmann-féle szeszgyárat. A részvénytársaság azóta átruházta szeszkontingensét, felszámolt, végezetül pedig összes gyárepületeit eladta, amiket, mint tudjuk, Hertzl Bernát és érdektársai vásároltak meg kiáltási, illetve becslési áron. Így a Mittelmann-gyár is Hertzl Bernáték birtokába került, most pedig a városé lesz, mely azt igen előnyös áron megvette. Még csak a közgyűlés jóváhagyása hiányzik és akkor Aradváros, mint erkölcsi testület, tulajdonjogilag gazdagabb lesz egy valószínűs szeszgyárral.

A holnapi közgyűlés sorrendjébe a 24-ik pont alá már fel van véve ez a gyárvásárlás a következőképpen: „Hertzl Bernát és érdektársainak ajánlata az ugynevezett Mittelmann-szeszgyárnak a város közönsége által leendő megvétele iránt.” Az előkészítő tanácsülés ma foglalkozott a kérdéssel a megállapodásához képest az ajánlatot *pártolól* fogja betérjeszteni a közgyűléshez.

A gyár 5708 négyszögöl területen fekszik s egyes épületei teljesen jó karban vannak. Az az összeg, melyben mint vételárban megállapodtak, mindössze *száztízezer korona*, amit harmincz féléves részletben, vagyis tízenöt év alatt kell a városnak lefizetni. Elnék tehát egy évre körülbelül *hétézer korona*.

Kétségtelen, hogy a feltételek rendkívül előnyösek; a város ugyszólván poton áron kapja meg a gyárat a hozzá tartozó nagy telekkel együtt. Magánosok és pénzintézetek bizonyára többet adtak volna érte, de a tulajdonosok a várost előnyben akarják részesíteni s azért szabták meg így és ily feltételek mellett a vételarat.

A holnapi közgyűlés végérvényesen még nem fog e kérdésben dönteni, csak elvi kijelentést tesz oly formában, hogy a pártolól, betérjesztett ajánlat fogadtassék el tárgyalás alapjául és küldessék ki egy bizottság, mely a gyár értékét, nasználhatóságát becsülje fel s a július hóban tartandó közgyűlésen javaslattal lépjen fel, hogy ha a város a gyárat megveszi, tulajdonképpen mit is csináljon vele? Egyes épületeket fenntartson abból továbbra is és adja bérbe, avagy az egész gyárat lebontsa, a telket parcelláztassa és akkép hasznosítsa?

Megmondjuk, mi volna a leghelyesebb s azt hisszük, véleményüket osztani fogja a közönség is.

Először is: dolgoztasson ki végre valahára a hatóság egy *szabályszerű tervet* a város építkezéseire, legalább ötven évre előre, hogy ha új magán-, főleg pedig középületeket emelnek, ne kellessék minden tervszerűség nélkül munkához látni.

Másodszor: ezen építkezési tervbe való beillesztéssel valósítsák meg, azt a régi, régi szándékot, hogy a vasuti állomáshoz egyenesen a *fő-ut* tengelyéből kocsitutat csináljanak, hogy ne kellessék a mai nagy kerülővel megtenni az utat ki az indóházhoz.

Erre az ut építésre önmagától kínálkozik az az utvonal, mely a lovasuti sinpárok mellett elvisz. Bontsák le a Mittelmann-gyárat, hasítsanak azon keresztül utcát s könnyítsék meg

a vasutal való nagy forgalom lebonyolítását ezen az egyszerű, de annál helyesebb módon. A város most olcsón hozzájut a telekhez, meg-hozhatja a lakosság érdekében ezt az áldozatot, mert ha utcát nyitnak is, marad még ott elég értékesíthető telekrész. A város szépiészeti ér-deke és a vasutal való könnyebb érintkezés egyaránt követelik a kérdésnek e módon való megoldását és hisszük, hogy így fog történni.

Házasság — fél napra.

(A főhadnagy esküvője.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 12.

Megindító családi ünnep folyt le ma egyik budapesti uri családnál. Egy haldokló vőlegény kötött frigyét menyasszonyával, a kit jobban szeretett az életénél s a kit hosszú várakozás küzködés után, végre boldogan mondhatott volna a magáénak. Pár órával azután, hogy a házasság megtörtént, az ifju férj neje karjai között elhunyt.

A megható eset részleteit tudósítónk a következőkben táviratozza lapunknak:

A Klagenfurtban állomásozó 6-ik huszárezred egyik deli főhadnagya, kézdi és csomortányi Mike Kálmán erdélyi útja alkalmával megismerkedett egy ottani előkelő leánnyal, potoki és olsseni Barabás Erzsikével. A főhadnagynak rendkívül megtetszett a fess, csinos leány és hamarosan belészeretett. A leány viszonzta a tiszt érzelmeit s nem tellett bele rövid idő, az ifju pár nagy vigasság között megtartotta eljegyzését.

Időközben a vőlegény beteg lett, szivbajt kapott. Ezredétől szabadságot kért és leutazott Budapestre, hogy ott gyógykezeltesse magát. Ugyanakkor a fővárosba jött rokonaihoz Barabás Erzsike is, kivel a beteg katonatiszt sűrűn találkozott.

A főhadnagy állapota nem javult, a mi szörnyen elkeserítette, főleg, mikor megmondották neki, hogy ha felépül is, többé nem lovagolhat. Ez a közlés megérlette benne azt az eszmét, hogy a katonaságtól kilép, mert huszár úgy sem lehet, ha már nem lovagol. Elhatározta, hogy czivil pályára lép s ha álláshoz jut, menyasszonyával rögtön megesküszik.

Szorgalmasan hozzálátott a tanuláshoz s már a mult hetekben a *László*-féle magángimnáziumban érettségi vizsgára jelentkezett. Az írásbelit le is tette sikerrel. A napokban a szóbelire került a sor. A főhadnagy vizsga közben oly rosszul lett, hogy kocsin kellett hazavinni menyasszonya rokonaihoz, a hol pedig már nagy örömmel készültek a jövő rózsás tevéi.

A szerető menyasszony a lehető legnagyobb odaadással ápolta beteg vőlegényét. Az orvosok látták, hogy a főhadnagy állapota menthetetlen s ezt kiméletesen tudára is adták a rokonoknak. De érezte maga a szegény tiszt is, hogy nincs segítség, meg kell halnia. Még a meghalásnál is jobban gyötörte az a tudat, hogy bájos ifju menyasszonyát itt kell hagynia, hogy nem köthet vele házasságot, pedig oly kimondhatlanul mélyen szereti. A haldokló végtelen öröme azután megszűntek ezek az aggályok, mert az önfeláldozó menyasszony erős akarattal kijelentette, hogy a főhadnaggyal megesküszik s ha nem egyesült vele az életben, egyesülni fog az életen túl, a sirban. Szeretni fogja még ott is, őt és senki mást...

Igen ám, csak hogy egy nagy akadály volt még a terv kivitele előtt. Nem volt *kauczió*, e nélkül pedig katonatisztnek lehetetlen megnősülni. Sürgöny útján a királyhoz fordultak tehát s tőle kértek a haldokló főhadnagy nevében engedelmet a házasságra.

Tegnap jött meg a távirat-válasz, a mely szó szerint egy hangzik:

Ő császári és királyi Felségének kabineti irodája tudatja, hogy Ő Felsége megengedi kezdi és csomostányi Mike Kálmánnak, a császár és kir. 6-ik huszárezred főhadnagyának, hogy halálos ágyán megesküdjék potoki és olseemi Barabás Erzsébettel.

Ma történt meg a házasság. Korán reggel felköltözték Lengyel hetedik kerületi helyettes anyakönyvvezetőt, a ki megjelent a haldokló ágyánál. A rokonok arra kérték, találjon ki valami mesét, a mivel megvigasztalhatná a szerencsétlen főhadnagyot. Lengyel így is tett. Amikor a haldokló ágyához közeledett, így szolt hozzá:

— Párba, ugy-e?

— Nem, — válaszolt nehéz hangon a beteg.

— Azt hittem, azért sürgős az esketés. Örülök, hogy nincs komolyabb baj; főhadnagy urat az orvosok majd talpra állítják.

A főhadnagy higgadt mosolylyal mondott köszönetet, mire a törvényes formák között megtörtént a polgári házasságkötés. Utána az ifju férj önkívületi állapotba esett, elvesztette az eszméletét, azt hitték, mindjárt meghal.

Dél előtt 11 órakor Lóthfalussy plébános egyházilag is megáldotta a frigyet. A főhadnagy már akkor agóniában feküdt. És délután 4 órakor meghalt neje karjaiban, a kinek még egy hitvesi csókot sem nyomhatott édes ajkaira.

A szegény főhadnagyot holnap fogják eltemetni.

HIREK.

— **A király szemléje.** Bécsből táviratozzák: A király ma a simmeringi pusztán szemlélet tartott a 2. és 14. nadtest-tüzérségi ezredek és a 4. és 6. hadosztály-tüzérségi ezredek fölött. A szemlén jelen voltak Ottó és Rainer főherczegek, a hadügyminiszter, Windischgrätz csapattulajdonos, Kropatschek tüzérségi főfelügyelő és a hadtestparancsnok. Ő felsége megdicsérte a gyakorlatokat és a tiszti megbeszélés alkalmával rendkívül meglepődését fejezte ki az ezredek fényes maguktartásáról.

— **A képviselőház elnapolása.** Szell Kálmán miniszterelnök holnap Bécsbe utazik, hol a királynak előterjesztést fog tenni a képviselőház elnapolására vonatkozólag. Politikai körökben azt hiszik, hogy már e hét végén elnapolják a Ház üléseit egész szeptemberig. Előbb természetesen a miniszterelnök visszavonja a kvótát és ezt a most érvényben lévő arány szerint ismét a király állapítja meg.

Késő éjjel táviratozza tudósítónk: Egy könyvnyomatos jelentése szerint az a hír, hogy a miniszterelnök Bécsbe utaznék s hogy a képviselőház elnapolása szóban forog, téves.

— **Uj főispán.** A király — mint értesülünk — Kéry Gyula miniszteri osztálytanácsost Ujvidék főispánjává kinevezte. Az új főispán Kéry Gyulának, lapunk budapesti szerkesztője vezetőjének és a Magyar Szalon helyettes szerkesztőjének édes atyja.

— **A város közgyűlése.** Aradváros törvényhatósága holnap, szerdán délután 4 órakor tartja rendes június havi közgyűlését. A legérdekesebb pont, melyet a közgyűlés a tanács javaslata ellenére, minden valószínűség szerint, visszautasítja az aradi villamosági részvénytársaság ajánlatát a várossal kötött szerződés módosítása iránt. Erről az ügyről lapunk vezér helyén emlékezünk meg. A Munkácsy szobor 200 korona adományozását terjeszti elő a tanács, míg a Nemzeti Szalonnak tárlatok rendezésére 600 koronát.

— **Tisza István székfoglalója.** Nagyváradról táviratozzák: Biharvármegye szabadalvú pártját Hegyesi Márton alelnök e hó 19-ére gyűlésre hívta össze, a melyen Tisza István gróf, a kit nemrégiben a megyei szabadalvú párt elnökévé választottak, elmondja székfoglaló beszédét.

— **Előléptetett főmérnökök.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter Endre Antal és Veszprény József kir. főmérnököket, az aradi m. kir. folyammérnöki, illetőleg kulturmérnöki hivatalok főnökeit a főmérnöki rangosztály magasabb fizetési fokozatába léptette elő.

— **Ujabb összeférhetlenségi esetek.** A képviselőház elnöke ma újabb összeférhetlenségi bejelentést kapott több erdélyi képviselő ellen egy kolozsvári kávéház tulajdonostól, a ki bejelentésében arra kéri az elnököt, hogy az összeférhetlenségek tárgyalására őt is hívják meg a bizottságba. A szóban forgó képviselők ezek: Heltai Ferencz, Weisz Berthold, Beldi László, Sándor József, Feilitzsch Arthur br., László Mihály és Hegedüs Loránd.

— **Alkapitány választás.** A holnap közgyűlésen töltik be a választás után az ujonnan rendszeresített alkapitányi állást. Az állásra két pályázó jelentkezett: beadta pályázatát Angel István dr. rendőr fogalmazó, a mai nap folyamán pedig Berecz Ferencz rendőrhadnagy. Mindkettőnek meg van a törvénytudományi kvalifikációja. Berecz 12 év óta működik már a városnál s ebből hét esztendő töltött a rendőrségnél, a hol kiváló buzgalommal és tudással működik.

— **Mangra beiktatása.** Nagyváradról táviratozzák: Ma, kedden délelőtt 10 órakor ünnepes ülése volt a nagyvárad-i görög keleti szent-székeknek, melyen Goldis József püspök átadta a konzisztorium vezetését Mangra Vazulnak, az új helynöknek. A püspök tegnap a mise után a szószékre lépett és szép prédikációt mondott, kifejezve azt a reményét, hogy a nép mindig papjai szavára fog hallgatni, akik csak is az ő javát akarják és közre fognak működni a román egyház szervezetének megszilárdítására. Majd áttért Saguna András érsek nagy érdemeire, melyeket egyháza érdekeinek megvédése által szerzett. — Végre a népet buzgóságra, a haza és egyház iránti szeretetre serkentette. A püspök és az új helynök tiszteletére Lázár Aurél ügyvéd ebédet adott, melyen negyven vendég vett részt. Az első felköszöntőt Goldis püspök mondta a Lázár családra, a mely már az ötödik püspök szolgálatában van. Az öreg Lázár ugyanis már 35 esztendeje szentszéki ügyész. — A házigazda a püspök egészségére ültette poharát, Duma Flórián ügyvéd pedig Mangra Vazulra, az új vikáriusra mondott felköszöntőt. Mangra válaszában kifejtette, hogy ő az egyetértést óhajtja és a testvéries munkát az egyház érdekében. Beszéltek még Marieneszku Athanasz kir. táblabíró, Diamandi Miklós dr., Kiss Döme dr., Pap János protoszinczell és Russu Sírionu szerkesztő. Ebéd után a püspök rontói nyaralójába kocsizott az új helynökkel és többekkel egyetemben. Hétfőn délelőtt a görög keleti Pünkösöd második napján, a rontói templomban volt nagy nagydiszű mise, melyet Goldis püspök mondott fényes segédlettel. Mise után Mangra vikárius egy új rontói párt esketett össze.

— **Az aradi képtártnak** ma sok látogatója volt, amennyiben a tanuló ifjuság intézeteként tekintette meg. A főreáliskolából 176, a polgári leányiskolából 50, a tanítóképző első osztályából 50 tanuló volt a tárlaton. Ezenkívül 31 fizető és 65 tiszteletjegyes vendége volt a kiállításnak.

— **Gyémántmisés esperes.** Ritka ünnepély előtt áll Szent-Anna hitközség. Az ottani esperes plébános, Orth József a jövő hónapban üli

meg áldozárra felszentelésének hatvanadik évforduló napát, melynek megünneplésére a hitközség már nagyban készül. A gyémántmisés áldozárra ebből az alkalomból értesülésünk szerint nagy kitüntetés vár.

— **A megyeház ujjaépítése.** Részletesen megírtuk, hogy a megyeházon és a régi törvényszék épületén, mely ugyancsak a megye tulajdonát képezi, milyen nagyszabású átalakítási munkákat visznek végbe. Az építést a volt törvényszéki épületen már el is kezdték. Sorra ki-szedték az ablakokat s belül hozzáálltak a bontáshoz.

— **A japáni herczeg Bécsben.** Kotohito Kanin japáni herczeg ma Kornenburgba kocsizott, hogy ott a vasúti és táviró ezred gyakorlatán jelen legyen. Délután ismét Bécsbe tért a herczeg. A király a japáni herczegnek a Szt. István-rend nagykeresztjét adományozta. A japáni nagykövet a vaskoronarend első osztályu ordóját kapta.

— **Feltűnést keltő öngyilkosság** történt ma este Budapesten. Abonyi József dr. ismert, dús-gazdag fogorvosnak bájos, ifju neje felvágta magát és elvérzett, mielőtt segíthettek volna rajta. Abonyi dr. és 26 éves neje, szül. Zaitsek Czelesztina a legjobb egyetértésben és boldogságban éltek Kerepesi-ut 20. szám alatti házukban. A fiatal asszony ma délután egyedül tartózkodott odahaza. Hat óra felé azt mondotta szobaleányának, hogy fáradt, le akar pihenni, hagyják nyugodtan és ne ereszsenek be senkit hozzá. Férje fél 10-kor jött haza, az asszony még akkor is be volt zárkózva a szobába. Több ízben kopogtatott, de mivel választ nem kapott, az ajtót feltörte. Megdöbbséget látvány tárult szeméi elé. Felesége ott feküdt elegáns éjjeli toalettben a földön egy szőnyegen, a melyre párnát tett. Nyakán és karján az ereket felvágta csupa vér volt körülötte minden. Már akkor alig volt benne élet. A férj a közeli Rókus-kórházból rögtön orvosokat hozatott. Az orvosok megérkeztek, a nő már meg volt halva. Az öngyilkos urinó levelet hagyott hátra férjének, a melyben megírja, hogy nagyon szereti, majd ékszerairól, vagyonáról intézkedik, de hogy a végzetes tettet mért követte el, azt egy betűvel sem érinti. Egy csomó levelet öngyilkossága előtt elégetett, annak hamuját ott találták meg az asztalon. Abonyi iránt fővárosszerte nagy részvét.

— **Anyakönyvvezetők kinevezése.** A belügy minisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében anyakönyvvezető helyettesekké az ó-szent-annai kerületi Lázár János ó-szent-annai lakost, a draucit ifj. Muzsasz Sándor jegyzői irnokot, a kisjenőit Dirla László jegyzői irnokot nevezte ki és a kisjenői anyakönyvvezető helyettesét a házasság anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Csaba és a helyközi távbeszélő.** Buda-pest és Arad között most van épülőben az telefonvezeték, mely az interurbán hálózat bekapcsolt városok közt a beszélgetést egy-zen közvetíti. E hálózat tervezésekor megfellektek B.-Csabáról, mely így a helyközi telefon-tól kiesik. A aradi kereskedelmi és ipar-marához a csabaiak ma temérdek aláírással látott kérvényt nyújtottak be, melyben azt rik, hogy Csabát is kapcsolják be a vezeték s hogy e kérvényt a kamara pártolólág jessze fel Hegedüs Sándor kereskedelemi miniszterhez. Együttal holnap a miniszter Csabáról nagy küldöttség fog ezen ügyben menni.

— **Külföldi vendég.** Osthoff Herman d heidelbergi egyetemen az összehasonlító nyelv-tanára s a mai idők egyik legkiváló nyelv-tudósa, több napi tartózkodásra Budapestre érkezett. A tudós, Petz Gedeon egyetemi társaságában, tegnap megtekintette a fő több nevezetességét.

— **Tűz az Eötvös-utcában.** Az elmúlt éjjel 12 óra előtt Róth József szállítónak Eötvös-utca 3. számú házában lévő pinczejében tűz ütött ki. Az üzlet egyik inasa délután len járt a pinczében s véletlenségből égő gyufát dobott el. Ebből származott a baj, mely igen kis méretű volt, mindössze az ott felhalmozott faszén kezdett égni, de csakhamar észrevették és eloltották. A tűzoltóság élén Stankovits Milos főparancsnok, a rendőrség részéről pedig Angel István dr. jelent meg.

— **A „zde” martirjai.** Gayaból jelentik, hogy a napokban helyezték szabadlábra azokat a rezervistákat, a kiket a tavalyi szemlén a „zde” miatt elítéltek. Ez alkalommal vasárnap nagy ünnepség volt, melyet a gayai Sokol-egylet rendezett. Az ünnepélyen, amelyen a községtanács is képviseltette magát és a polgármester is jelen volt, számos cseh-nemzeti beszédek mondtak. Este fátylaszene volt, a hol a németeket és a lengyeleket gyalázták.

— **Országos tanárgyűlés.** A középiskolai tanároknak Temesvárott tartandó országos nagygyűlésére Aradról eddig Laukó Albert, Rieger Imre, Perlaky Gábor dr. és Fehér Alfréd jelentkeztek.

— **Merénylet egy vasuti vonat ellen.** Három suhancz könnyen végzetessé válható merényletet követett el az arad-csanádi vasutak 133. sz. személyvonata ellen. Mint levelezőnk írja, Pujka Mitru, Joán Mitru és Karabán János székhudvari suhanczok a Kisjenő felé húzódó vasuti vonalon a sineknek össze nem érő végei közé függőleges irányban egy sinszeget állítottak, mely cselekményük után pár száz lépésnyire a bozótban elbujva, várták az eredményt. A jelzett vonat az akadály okozta rázkódástól eltekintve minden nagyobb baj nélkül hatolt át a szegen, melyet, mint azt szakértők megállapították, 45°-nyira elhajlított és összelapított. Csak a véletlennek köszönhető, hogy nagyobb baj, szerencsétlenség nem történt, mert egy sinszeg épen elegendő a mozdónynak a sinek közül való kiugratására. Vítal György székhudvari állomásfőnök nyomban feljelentette az esetet a bíróságnál, mely a valószínűleg gyerek-csinyből elkövetett merénylet tettesei ellen elrendelte a vizsgálatot s tekintve, hogy a büntetőtörvény idevágó intézkedései súlyos büntetést szabnak ki, nagy a valószínűség arra, hogy a merénylet suhanczokra nézve igen szomorú lesz a vége a dolognak.

— **Egy utca névváltoztatása.** Lebovits Sámuelné folyamodott, hogy a *Tyuk-utca* nevét változtassa meg a város. A tanács azon javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy tekintettel az utca egykori rossz hírére, változtassa az elnevezést *Könyök-utczára*.

— **Uj-Csermő egy takarékpénztár ellen.** Egyik előző számunkban részletesen jelentettük ama mozgalmat, amelyet az aradmegyei Uj-Csermő község indított a fől számolásban levő csongrádi takarékpénztár ellen. Ez a takarékpénztár még virágzása idején megvette az óriási kiterjedelmű Glatz-birtokot s oda Uj-Csermő név alatt községet telepített. Ezen telepnek nyakára azonban a fölparcellázott földekkel egyetemben rászózott ötszáz hold vizállásos területet is, amelyet feltölteni, lecsapolni ígért. Amde közben fől számolásba került a pénzintézet s így az ötszáz hold értéktelen föld, amelyet a csermőiek televény képében vettek meg, a tönk szélére sodorta a telepeseket, akik — mint említettük — monstre-pórt indítottak a takarékpénztár ellen. Ezen ügyben most azt írják lapunknak, hogy ezt a különös parcellázást öt év előtt Sima Ferencz volt szentesi képviselő közbenjárásával vitték végbe, akkor nagyon szép reményeket is fűztek a telepítéshez, de most úgy áll a dolog, hogy a telep pusztulásba jutott s a csermőiek tönkrementek. A pörben egyébként, amely a szegedi polgári

törvényszék előtt folyik, közelről harminczhat telkes gazda van érdekelve; de a többi gazdák in nehezen várják az ítéletet, mert a vizállásos terület az ő földjeiket is megközelíthetlenné teszi.

— **Adótisztí kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a battonyai m. kir. adóhivatalhoz Jáksó János makói m. kir. adóhivatali díjtalan gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Három iskola tornaünnepélye.** E hó 14-én rendezi az aradi főgimnázium, főreáliskola és tanítóképző intézet tanuló ifjúsága tornaversenyét. A vaggongyár melletti mezőn, hol az ünnepély lefolyik, érdekes színes világ lesz a délután folyamán. Bizonyára nagyszámu közönség fog oda kimenni, hogy a szép látványosságban gyönyörködhessek. A *belépti díjakat* a következőkben állapították meg: ülőhely az első sorban 80 fillér, a második sorban 60 fillér, állóhely 30 fillér. Kezdeté pontban 4 órakor. Az ünnepély sorrendje a következő:

1. Felvonulás, 2. Hymnus: 3. Szabadgyakorlatok. 4. A kir. főgimnázium és állami főreáliskola 4. alsó osztályának szertornázása (osztály tornázás.) 5. A felső osztályok szertornázása (csapatornázás.) 6. A főgimnázium és főreáliskola növendékeinek törvívása. 7. Versenyek: a) síkfutás, b) rud- és kötélmászás, függeszkedés. c) magas- és távolugrás, rud magasugrás. 8. Játék. 9. Hymnus. 11. Versenydíjak kiosztása. 11. Elvonulás.

— **Elfogott nemzetközi szélhámos.** Érdekes embert tartóztatott ma le a szabadkai rendőrség. Az elcsipett, züllött alak előadta, hogy Judavics Lázárnak hívják, lemergi hirlapíró, később Bécsben tartózkodott, ahol a „Sechsische Volksblatt” munkatársa volt. Miután nem tudta magát igazolni és Bécsből távirat jött, hogy ott csalásért öt hónapig volt elzárva, Budapesten pedig könyöradománygyűjtésért 15 napig, a rendőrség letartóztatta. Szalay Mátyás főkapitány ma délelőtt kihallgatta és addig faggatta, amíg elmondotta az igazat, hogy Erdélyben született, legutóbb bejárta Kolozsvárt, Temesvárt, Szegedet, Aradot, ahol 2800 koronát szedte össze hamis bizonyítványok alapján, amelyet a saját céljaira fordított. Szabadkán is sikerült néhány embert becsapni. A szélhámost átkísérték a kir. ügyészség börtönébe.

— **Kati gyere ki!** Nagyon szomorú vége lett ennek a hivatónak, melyet Simon Sándor aradi péksegéd valószínűleg a két szeme világával fizet meg. Simon két társával a Forray-utczában sétált tegnap este. Egyik ház előtt, melyben Freiwald Amália szolgált, megálltak és az üveges kapu betört ablaktábláján át bekiabálták a lányra a nótából ismeretes hivatót:

— Kati gyere ki!

Kiabáltak azután egyebet is és a Katit mindenféle csuf szavakkal cserélték fel. Egyszerre megjelent a leány a kapu alatt és a törött ablakon át leöntötte Simont. A legény erre jajgatni kezdett s nagy fájdalomról panaszkodva kapott a szeméhez. A kórházba szállították, hol kisült, hogy a leány erős maró luggal öntötte le. Ma Rámer Antal rendőrhadnagy kihallgatta a leányt, ki azt állítja, hogy a dolog teljesen véletlenül történt. Mikor a csufolódást hallotta, le akarta önteni a legényeket és a konyhából egy kis bögrét telimerített vízzel s azt loccsantotta közéjük. Szerencsétlenségre azonban a vizes bögre mellett állott egy másik, melyben a mosáshoz való sűrű szóda-oldat állott s ő tévedésből ezt merítette meg a vízben s ezzel öntötte le Simont. A vizsgálat eredménye szerint csakugyan véletlenségből történt a szerencsétlen eset, melynek következtében a péklegény minden valószínűség szerint mind a két szemére meg fog vakulni.

— **Elhunyt hirlapíró.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Alólirottak a magunk és az összes rokonság nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett fiu, fivér és rokon Máhr Emil a Lippa és Vidéke volt felelős szerkesztője, élte 40-ik évében hosz-

szas szenvedés után folyó év és hó 11-én d. u. fél 3 órakor az Urban csendesesen elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei folyó év és hó 12-én d. u. 6 órakor fognak örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat a megboldogult lelki üdvéért f. hó 13-án d. e. 8 órakor a lippai róm. kath. templomban fog az egek urának bemutatni. Áldás és béke lengje hamvai felett! özv. Máhr Ida anyja. Máhr Rezső fivére.

— **A borhamisítók büntársa.** Egerben is van borhamisítási per, a melybe belekeveredett Gál Béla városi kapitány is, ki a hamisítókkal összejátszott. Ma azt táviratozzák, hogy ezért Eger város közigazgatási bizottsága a rendőrkapitány ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelte.

— **Két jelölt.** A rimaszombati választókerületnek tudvalevőleg két jelöltje van, mindkettő a szabadelvűpárthoz tartozik. Az országos szabadelvűpárt vezetősége egy régebbi gyakorlatra hivatkozva Fáy Gyulát mondotta ki hivatalos jelöltnek.

— **Meggyilkolt erdőőr.** Csak a napokban irtuk, hogy a milovai erdőben Onecz Péter kincstári erdőőrt a vadorzók agyonlőtték. Mint levelezőnk jelenti, Nádasdy Ferencz gróf egyik erdőőrt, Dehelán Nikát lőtték le, szintén vadorzók. A tettest nem sikerült kideríteni. A meggyilkolt erdőőr után özvegy és hat kiskoru árva maradt. Holttestét holnap fogják felboncolni.

— **A tanítójelöltek gazdasági oktatása.** A földmívelésügyi miniszter a kultuszminiszterrel egyetértőleg akként intézkedett, hogy az állami tanítóképző-intézeteknél és papnevelőknél a gazdaságtant szakember lássa el. Darányi miniszter Eperjes, Ungvár, Losoncz, Sárospatak, Curgó, Zino-Váralja, Léva, Esztergom, Déva, Temesvár, Pécs, Csáktornya, Félegyháza, Baja és Aradra gazdasági vándortanárt küldött, ezenkívül Kolozsvárt komlótermelési, Kassán len és Kaposvárt tejgazdasági kurzusokat rendelt el.

— **A kuria a hozományról.** A legfelső bíróság most egy konkrét esetben kimondotta, hogy az ingó hozományt, tehát pénz és értékpapír, a nő a házasság tartama alatt visszakövetelni, illetőleg saját kezelése alá venni még akkor sem jogosult, ha férjétől elváltan él. A hozomány a házasság megszűnésével a nő által csak oly minőségben és mennyiségben követelhető vissza, mint az tényleg adott; vagyis a szaporulat visszakövetelés tárgyát nem képezheti. Nem követelhetők tehát vissza a készpénzbeli hozomány után járó kamatok sem, mert ezek a férjet illetik meg.

— **Megölték az örömapát.** Zemplén-Sztarán a napokban nagy öröm volt Ilyivényik János harangozó házában. Fiát házassította ki az öreg; összejöttek hát a falu legényei s leányai a harangozó udvarába táncolni. Bevetődött oda Gerbely János is, ki annak idején állítólag Sztáray Antal meggyilkolásának gyanúja alatt fogságban volt, egy juhászbojtár társával. Itt duhajkodni kezdtek, mire a harangozó rendre utasította őket. A juhász bojtár egy szeges léczet kapott fel s úgy fejen vágta a szegény örömapát, hogy a szög az agyvelőbe hatolt s a harangozó halálát lelte.

— **Elítelt vasuti hivatalnok.** A szegedi üzletvezetőség fegyelmi választmánya most hozott ítéletet Ligeti Ignác, a zsarolással vádolt vasuti hivatalnok ügyében. A fegyelmi választmány tagjai hosszasan vitatták meg a vádat, majd szavazással meghozták az ítéletet. A fegyelmi választmány a vádlott hivatalnokot hosszabb időre kizárta az előléptetések sorrendjéből és büntetésből kihelyezte a szegedi üzletvezetőség területéről. Az ítéletet ma terjesztették föl az igazgatósághoz. Lehet hogy az igazgatóság még megszigorja ezt az ítéletet.

— **Czirkusz előadás a népünnepen.** A tanítók június 17-én tartandó népünnepély érdekességét nagyban fogja emelni az Aradon lévő Martini-féle czirkusz előadása. A rendezőségnek sikerült az igazgatóval megegyeznie arra nézve,

hogy harmincz tagból álló társulatával a kiserdőben nyolcz számú előadást rendezzen. Az előadáson a legnagyobb és leglátványosabb dolgokat fogják bemutatni és ezen előadást a népünnepe-lyen résztvevő közönség teljesen ingyen lát-hatja.

— **Idill a büróban.** Amióta a leányok a ke- reskedelmi pályára özlöltek, hogy irodában, hiva- talban dolgozva, ők is megkeressék kenyerüket — rózsaszínű világ költözött a bürók komor falai közé. Nem egy eset volt már azóta, hogy a poeta lelkü saldokontista belésszeretve a csinos gépiró kisasz- szonyba és feleségül vette hivataltársát. Szóval a rideg számok világába kezdett tért foglalni a poézis. Most is ilyen eset történt a kereskedelmi minisz- teriumban, a melyről a *Gépirók lapja* című ujság rántja le a leplet. A képviselőházban kézzől-kézre járt ma az ujság, melyből nagy megbotráncózással olvasták a honatyák az abban foglalt vádakat. A vádak, melyek *Hegedüs Sándor* kereskedelmi mi- niszterhez irt nyílt levél alakjában egy magas ál- lásu hivatalnok ellen intéztettek, arról szólnak, hogy ez a főhivatalnok a vezetése alatt álló osztály gép- író leányaival bűnös és erkölcstelen viszonyt foly- tat. A tapasztalatlan leányokat, protekciót ígérve, csalta meg és ezzel a biztatással hozta törbe őket. A képviselők nagy megbotráncózással olvasták a nyílt levelet, és elhatározták, hogy ez ügyben meg- interpellálják a kereskedelmi minisztert.

— **A napfogyatkozás következményei.** A multkori napfogyatkozás alkalmával tett me- teorológiai megfigyelések szerint a hőmérséklet rohamos lehülését észlelték. Spanyolországban a hőmérséklet 8 fokkal csökkent és Algierben a higanyoszlop 15 fokkal süllyedt.

— **Megkivánta a temetést.** *Kappa Elek*, az öngyilkos borosjenői honvédhadnagy katonai pompával végbement temetését nagyon meg- bámulta a 16 éves *Dudás Tódor*. Annyira tetszett neki a temetés, úgy megkivánta, hogy elhatározta, miszerint öngyilkos lesz. Azt hitte, hogy minden öngyilkosnak ilyen szép temetés jár ki. Tegnap azután végre is hajtotta szán- dékát és revolverrel a torkába lőtt. Eleinte azt hitték, hogy véletlenségből történt a dolog, de azután kivallotta, hogy a szép temetés kedvéért akart meghalni. Most a golyóval torkában a kórházban fekszik.

— **Egy híres lövő halála.** Baselből jelentik, hogy ott ma a legjobb schweiczi lövész, *Streiff- Buchinger* Henrik 76 éves korában elhalt. Streiff fiatal korában már jó lövő volt. 1853-ban nyerte az első díjat és 1888-ban, mint törődött agastyán az utolsót. Három ízben ünnepelték, mint a lövészek királyát a La Chaux-re Fonds- ban tartott lövészünnepélyeken.

— **Megszökött gyáros.** Bécsből telegrafál- ják, hogy *Silzer Ede* ottani ládagyáros, aki két hóval ezelőtt nősült, ma nyomtalanul eltűnt. A ládagyáros nejével kapott 28,000 korona ho- zományt is magával vitte. Azt hiszik, hogy Ame- rikába vette útját. Nejétől azzal bucsuzott el, hogy üzleti ügyekben utazik. Midőn a mondott időre nem tért vissza, neje gyanakodni kezdett és első sorban a kasszá- nyitotta fel és ré- mülve látta, hogy az üres, a hozomány eltűnt. A csaló gyárost körözik.

— **Orkán a tengeren.** *Pétervárból* jelen- ik, hogy a Kaspi tengeren három nap óta dühöngő zivatarok nagy szerencsétlenségek okozói vol- tak. A Krasznowodek öbölben a zivatarok foly- tán számos hajóbárka borult föl. Eddig is tíz ember holttestét halászták ki a tengerből.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** Az *Aradi ath- letikai klub* alapszabályait a m. kir. belügyminis- terium a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Sikkasztó pénztáros** Morkanból jelentik, hogy az ottani tűzkárelleni biztosítótársaság pénztárosát, aki 560,000 rubelt sikkasztott, ma elfogták. Kihallgatásakor bevallotta, hogy sik- kasztásait több év óta üzte és azt hamis köny- veléssel leplezte.

— **Elfogott váltóhamisító.** Lőcséről távira- tozzák: *Róth Károly* szepes-bélai kereskedőt, a

ki letéteket sikkasztott és több váltót hamisit- va megszökött, ma Brémában letartóztatták.

— **Lopás a Batthyányi-utczában.** *Vörös Vi- dor* nyugalmazott megyei tiszt főügyész laká- sában lopást követtek el a napokban. Mig *Vö- rös Vidor* a Batthyányi-utczai lakás mögötti kertjében ült, valaki behatolt a szobákba s on- nan egy pénztárczából 20 forintot ellopott, a pénz mellett lévő takarékpénztári könyvet ott hagyta a tolvaj. A tulajdonos jelentést tett a rendőr- ségnél, azzal, hogy a házbeli cselédségre gyanuja nincs. A nyomozást *Bedő Albert* ügyeletes rend- őrségédtiszt indította meg, ki egyik ablak alatt a vakolatot letörve találta. Ezt azonban csak a vizsgálat félrevezetésére csinálta a tettes.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzásán az 59,890 számú sorsjegy tízezer koronát, a 9330 számú ötezret s a 17,557 és 41,768 számú háromezer koronát nyert.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad min- den a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A hamisítók királya.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 12.

Petrőleum királyról és vasutkirályról, sőt zenekirályról is halottunk már, de hogy a ha- misítók között is legyen olyan, aki óriási re- kordjával a királyi czímet érdemelje ki — csakis Amerikában eshetik meg.

Pedig ilyen is van. *Stoddard Ervinnek* hívják a hamisítók királyát, kinek viselt dol- gairól tudósítunk a következőket jelenti:

Alig egy-két hete, hogy *Stoddard Ervin*, a kit hamisításai miatt tízesztendei fogságra ítélték, rabságából kiszabadult. New-Yorkban ezen időben egy nagyobb szabású okirat és levélhamisítási eset történt, melyben valószí- nűleg ez az ember, a ki büszkeséggel vall- hatja magát a jelenkor legnagyobb hamisítójá- nak, a tettes. Mert oly sok aláírást és okiratot, mint *Stoddard*, nem hamisított még egy csaló sem. Nem kevesebb, mint 150 névaláírást egy beadványra oly hüen, hogy maguk az aláírot- tak sem tudták megkülönböztetni a saját és az odahamisított aláírást egymástól.

Ez a hamisítás az amerikai hamisító ki- rály remekműve volt, melylyel nem kisebb eredményt ért el, mint azt, hogy fogságából szabadon bocsátották és megkegyelmezték neki. De nem azért, mintha ezzel hamisítási rekord- ját akarták volna megjutalmazni, nem. Hogy miért kapott kegyelmet, az az alábbiak- ból kitűnik.

Stoddard, egy előkelő massachusettsi csa- lád erkölcsösen nevelt egyedüli gyermeke, ki fiatal éveiben igen jó és nagyon használható hivatalnoka volt a *Bellamy Károly* cégnek, a melynek tulajdonosa édes testvére az ösmert írónak, a *Visszapillantások a 2000-dik évre* czi- mű világhírű mű szerzőjének.

Első bűne abban állott, hogy a chicoppei választási kasszá- t megdézsmálva, megszökött. De a rendőrség elcsipte, börtönbe került és itt próbálkozott meg első ízben a hamisításokkal. Először egy bostoni hölgyet károsított meg, a kihez fia nevében és az ő jól utánczolt írásával levelet intézett, melyben 300 dollárt kért. A csalást csakhamar felfedezték és *Stoddard* rö- vid fogság büntetést kapott. Erre fiatal fele- sége, aki előkelő családból származott, válópört indított ellene. A család kimondása után a csaló férj még jobban belemerült csalásaiba.

Több sikerült cheque-hamisítás után ismét elfogták. Hat évi fegyházra ítélték és a *Washvil- lei* fogházba internálták.

Ezen fogság büntetése alatt vitte véghez

azt az óriási rekordot jelentő hamisítását, m „királyi“ czimre tette érdemessé őt.

A fogház igazgatóságában éppen ez időben személyváltozás történt. *Stoddard* felha- nálva a kedvező alkalmat, rábeszélte fogó- társait, hogy intézzenek egy memorandum az új igazgatóhoz, amelyben elődének human- banásmódját kiemelve, őt hasonló eljárás- kérik fel.

Stoddard, mint a küldöttség vezetője, szí- ves beszéd kíséretében adta át az iratot az ig- gátónak, aki röviddel ezután a négerosztály főfelügyelőjévé nevezte ki őt, mi által nagyo- szabadságot élvezett és sokat engedhetett ma- gának. Pár héttel a „kinevezése“ után állam kormányzója egy nevezetes peticiót kap- tott. A folyamodvány körülbelül 150 elők- személyiség aláírásával volt ellátva és ar- szólt, hogy hasson oda a kormányzó, ho- *Davies B. Henriknek*, mely hamis név al- *Stoddardot* annak idején elítélték — kegyel- adassék.

Hogy a peliczió hatása annál nagyobb legyen, az abban foglalt kérelem privát levele- kel is megerősített, melyet a kormányzó e- ösmert ügyésztől kapott, aki *Stoddard* ügyén- törvényszéki tárgyalásán is szerepelt.

E levelekben a *Davies (Stoddard)* föl- hozott ítélet, nagyon keménynek mondatott egyuttal azonnali szabadlábra helyezését aj- lották.

E levelek benyomása alatt a kormány- tényleg nyomban ki is állította a megkegyel- zési okiratot és titkárat bizta meg, hogy az fogházigazgatóságnak átadja, mely *Stoddard* egy órával később szabadlábra helyezte. *Stoddard* nyomban a határra utazott, hogy bizt- ságba legyen. Pár nappal ezután a kormány- értesítette az ügyészt és több barátját, hogy a folyamodványt aláírták, a megtörtént szab- lábra helyezésről, azon hitben, hogy azokna- hirrel különös örömet szerez. De nagy cso- kozására mindannyian azt válaszolták, hogy soha sem intézték hozzá ily nemű folyam- ványt. Az ügyész határozottan kijelentette, h soha sem gondolt arra, hogy egy elítélt bü- megkegyelmezését kérje, sőt ebben az eseti a törvényszék ítéletét teljesen igazságos tartotta.

A nyomban megejtett vizsgálat arra a- tűnő eredményre vezetett, hogy nemcsak a magán levél, hanem mind a 150 aláírás r felett ügyes hamisítás, úgy annyira, hogy *Stoddard* tényleg önmaga vitte ki megkegyelme- sét, melyet visszavonni már nem lehet.

Stoddard tehát szabad ember volt és ilyen nyomban újabb hamisításokat köv- el, de ezeknél nem járt oly szerencsésen, turpissága kiderült és ismét börtönbe került évi fogházbüntetést kapott, melyet pár hé- töltött ki.

Most újból egy ily nagy hamisítási foglalkoztatja a new-yorki rendőrséget, i nek alapos gyanuja van, hogy a dologba mé- *Stoddard* keze működött.

A hamisító királyt azonban még nem sikerült elfogni. Ki tudja, hol élvezi sen kieszt hamisításainak gyümölcsét.

SPORT.

Regatta-verseny.

— A nevezések lezárása. —

A Tiszai Regatta-Szövetség által júli- 8-án Szegeden tartandó evezős verseny- zárultak a nevezések. Eszerint a verseny- folyása és a résztvevő egyletek névsora- vetkező lesz:

Budapest, 1900. június 12.	
Magyar aranyjáradék $4\frac{0}{100}$	96.65
Magyar koronajáradék $4\frac{0}{100}$	91.30
Magyar arany $4\frac{1}{2}\frac{0}{100}$	100.50
Magyar ezüst $4\frac{1}{2}\frac{0}{100}$	99.60
Magyar keleti vasút	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.10
Magyar átlamegáltási kötvény	98.35
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevényssorajegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.75
Osztirák papíráradék	97.65
Osztirák járadék ezüst	97.50
Osztirák járadék arany	96.50
Koronajáradék	97. —
1860-iki államsorajegyek	134.50
Osztirák-magyar bankrészevény	1755. —
Magyar hitelbank részevény	718.50
Osztirák hitelintézet részevény	710. —

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 12.

Déltőzsde. A búzakinálát mérsékelte, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 10,000 métermázsza került forgalomba, változatlan Arakon. Egyéb gabonanemekben kevés forgalom. Időjárás szép és meleg.

Zárul 12 órakor:

Buza júniusra	7.52—7.30
Buza októberre	7.85—7.86
Rozs októberre	6.91—6.92
Zab októberre	5.11—5.13
Tengeri júliusra	5.64—5.66
Tengeri 1901. májusra	4.93—4.95
Repce augusztusra	12.90—13.—

Zárul 4 órakor:

Buza júniusra	7.15—7.20
Buza októberre	7.81—7.82
Rozs októberre	6.87—6.88
Zab októberre	5.63—5.64
Tengeri júliusra	5.13—5.14
Tengeri 1901. májusra	—
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	710.25
Magyar hitelrészvény	718.50
Leszámítolbank részvény	478.—
Rima-Murányi vasmű részvény	566.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	665.—
Közüti vasút	619.—
Városi villamos vasút részvény	318.—

S z e s z ü z i e t

— Június 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nekiul per 100 liter 9/10 beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szarított moslák 11 korona métermázsanként.

C S A R N O K.

Elvesztett élet.

Irtá: Hevesiné-Sikor Margit.

(Vége.)

A leány szíve megmozdult; elkezdte sajnálni. Aztán elgondolta: vajjon akadna-e még egy ember ezen a világon, aki őt ily állhatatosan szeresse? Vajjon talál-e még ilyen igaz, hű, változatlan szerelemre, föltétlen odaadásra?

Nem! Nem! Soha többet! És mialatt ábrándos lelkének érintetlen, tiszta kelyhe megnyílt sóvár vágygally a szerelemnek, az alatt megszólalt künn, a benzések mélabus harangja, betöltve a kis szoba minden zugát, megakasztva a zeneszót. Gábor merengő szemmel, mozdulatlan ujjakkal tekintett ki a biborfényű alkonyatba. Mái néni pedig szép csendes elvégezte az „Áve Máriát.” A bus harangzó pedig, mint ha folyton komoran figyelmeztetné szomorú akkordjával: az élet rövid, elszáll nyomtalanul. Nincs öröme, nincs élvezete, nincs célja, ha nem szeretünk. Szeress! . . . Szeress!! folyton ott bugott-zugott a fülébe.

Ránézett a fiu sápadt arcára: nem tőle függ-e, hogy az ismét rózsás legyen? Egy jó szó elég volna, hogy elvesztett életkedvét visszahozza, a boldogság mosolyát oda varázsolja az arcára . . . csak egy szobáskába kerülne, hogy a boldogtalan fiut a hetedik mennybe emelje . . . Mikor haza készült, a régi gyermekkori bizalmassággal szolt oda a tartózkodó fiúnak.

— Velem jöhet. Gábor!

És folytak a szerelmi esküdzések, a nyugtalan, boldog, szenvedélyes álmok; a leány behajszolta magát ebbe a szerelembe, amelyet rádisputált a szívére. Szerelem! szerelem! mondogatta magának, mintha saját magát is meg kellene győznie . . . míg végre maga is elhitte, hogy szereti azt az ő hűséges árnyékát.

Eltelt egy esztendő. Gábor a fővárosba ment, hogy egy félévig hallgassa a kurzust és letegye az utolsó vizsgálatokat is. Olyan nehezen bucsuzott el a leánytól, majd a szíve szakadt meg. Egy kínos előérzet gyötörte: vajjon nem rabolja-e el tőle valaki az ő drága kincsét, míg ő jövődő boldogságának a kis fészket építgeti?

És elrabolta. Az utolsó héten, közvetle-

nül a mérnöki vizsga előtt, kapott egy kegyetlen, rövid levelet, amelyet elolvasott százszor is, még sem értette hirtelen megbénult agyával. Az a kis levél súlyos betegségbe döntötte idegsorvasztó hatásával, elmeteszette életkedvét, megölte minden vágyát és reményét és minden életpályát elzárt előtte, mert a nagy lelkirázó kódás következtében nyomorékká tette, szémei meggyöngültek, hallása megtompult az agygyulladás deliriumában. És míg a kórház kemény ágyán vonaglott, az a kegyetlen kis levél ott volt a vánkosa alatt és nyugodtan, közönyösen, hidegen néztek le róla a formás kis betűk, melyek az ő halálítéletét meghozták.

„Kedves Gábor!

Nem írtam már hetek óta, és tudom, hogy az magának szörnyű gyötrelmet okozott, de el akartam kerülni azt, hogy még nagyobb fájdalmat okozzak, hogy őszintén megmondjam magának, hogy nem szeretem többé.

Ne haragudjék, nem tehetek róla. Most érzem csak, hogy magát sohasem szerettem más-keppen, csak mint testvéremet, pajtásomat; az igaz, önkénytelenül támadó, forró szerelmet most érzem először.

„Egy fiatal hajóskapitányt szeretek, aki viszont szeret és eljegyezz nonsokára.

Bocsásson meg és felejtse el!”

Megbocsátott, oh igen, hisz haragudni nem is tudott volna rá, de feledni se bírja — soha!

Reszkető lázas kézzel írta meg a választ beteg ágyában.

Kedves Erzs kisasszony!

Leveléből, megértettem, hogy sorsom el van végezve és az én számomra soha sem nyílik többé a szerelmi boldogság virága.

Kegyed nem tehet róla, ha a szíve kihűlt irántam, sőt ha nem is volt igaz szerelem az, amit irántam érzett. Nem rosszakaratból ámitott engem, nincs jogom szemrehányást tenni, de hálásan köszönöm azokat a boldog órákat, édes álmokat, amik életem legdrágább kincsei voltak és beteg, fáradt szívem őszinte óhajjal kívánja: legyen boldog avval a szerencsés emberrel, akit választott.”

Ő, a könnyelmű leány, szánó mosolylyal olvasta át a levelet, fiókjába dobta és életének ezt az epizódját teljesen befejezettnek tekintette; el is felejtette hamarosan.

Most, hogy elgondolta mindezt a fiatal asszony, könybe lábadt a szeme. Milyen szivtelen, milyen kegyetlen tudott ő lenni fiatal leány korában. Milyen éretlen ostobaság is volt szerelmet hazudni és mikor azt a szegény fiut evvel az üdvösséges menybe vitte, egyszerű lecsúszta onnan a pokol mélységes fenekére. Oh megdöbbenés! könnyelmű fiatal kor. Azt sem tudod, mikor vétkezel legnagyobbat!!

Súlyos, fájdalmas levertség nehezedett a kedélyére, mialatt még mindig fülébe hallotta csengeni a bus, megindult hangot, mely szelid lágyágával csak szeretetet és bocsánatot hirdetett.

Tönkre tettem az egész életét! — kiabálta lelkében egy vádaskodó hang. Mikor közel volt a célhoz, amelyért küzdött, én a kétségbeesés szélére sodortam és az alatt nyugton szüneteltem a boldogság mézét! Hitvány önzés! kegyetlen egoizmus: Nem érdemlem meg a boldogságomat!

Liedten rezzent össze; a sors nem adja-e neki is vissza két kézzel azt a sok rosszat, a mit ő avval az emberrel elkövetett? Nem látta-e ezerszer és ezerszer, hogy a gondviselés még e földön megtorolt minden bűnt és könnyelműséget? Nem teheti-e őt is olyan szerencsétlen né, mint őt a másikat? Nem veheti-e el tőle férje szerelmét?!

Vergődő szíve ezer rémképet festett maga elé és kimondhatatlan gyötrellemmel gondolt az igazságszolgáltatására, a sors bosszuálló kezére.

Oh Istenem! — fohászzkodott összekulcsolt kezekkel. — Ő csak törékeny, gyöngye ember és mégis megtudott bocsátani, hát te, a végtelen irgalom és szeretet forrása, ne bocsátanál meg, ha látod az igaz megbánás mélységes gyötrelmeit a szívében?

és bizalommal tekintett föl az égre, míg a bánat keserű könnyei lassan mosták végig rózsás arcát.

IDEGENEK ARADON.

— Június 12. —

Fehér Kereszt szálloda. Darányi Béla tanácsos Budapest. — Lovas Sándor min. osz. tanácsos Budapest. — Szereser Béla főmérnök pest. — Lukács Gyula kereskedő Temesvár. — Wallek Adolf utazó Budapest. — Lang Béla Budapest. — Winter Fülöp utazó Bécs. — Ignác utazó Budapest. — Rosner Mór utazó pest. — Perlfaster Jenő kárbeszlő Lugos. — Heim Béla utazó Prága. — Weisberger J. utazó dapest. — Hellman Ottó utazó Budweis. — K. Oszkár utazó Bécs. — Veisz Miksa kereskedő várad.

Vass szálloda. Bienenstok J. kereskedő tyin. — Strasser Lajos birtokos Gurahoncz. — Eder József utazó Bécs. — Nacht Viktor er. zeli Zimbró. — Löwy Lipót utazó Budapest. — Kaufmann Mór utazó Budapest. — Vityén kereskedő Német-Csanád. — Steiner József kedő Budapest. — Glück József kereskedő pest. — Báron Mór utazó Budapest. — Kohr zsef kereskedő Berza. — Thaly Elek Abony. — Bock Sándor mérnök Bécs. — S. niczky Ernő hivatalnok Budapest. — Vizefeti cze vendéglős Temesvár. — Diamant J. utazó — Reichenfeld Adolf utazó Bécs. — Hahn utazó Bécs. — Pap Miklos jegyző Halmag. — Róth Gyula utazó Czepléd. — Rajkovits Sz. szerb lelkész Nagylak.

Központi szálloda. Zipernovszky Ferencz gató Budapest. — Dr. Schehr Gyula ügyvéd cset. — Dr. Rédey Lajos orvos Komlós. — Thal Lajos kárbeszlő Budapest. — Ernst Lajos segélyjű Budapest. — Szentendrei Sándor Szt.-Anna. — Horváth Jenő utazó Budapest. — Kaufman Kálmán utazó Budapest. — Kemény utazó Budapest.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRA	ARADRA
Budapest felől indul:	Budapest felől érkező:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 5.10
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 8.18
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtti 11.20
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.56
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 4.21
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 9.35
Erdély felől:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.35
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 12.11
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.04
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délutáni 4.30
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 6.35
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtti 7.18
Temesvár felől:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 6.20
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 11.56
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjeli 5.—
Szeged felől:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 6.45
Személyvonat délután 4.25	Vegyesvonat este 4.25
Brád felől:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg. 6.25
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 12.06
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 5.20

Aradi nyári szinkör.

Szerdán, 1900. évi június hó 13-án

Doktor Klausz.

Vigjáték 5 felvonásban. L'Arronge Adolftól. Follinusz János.

S Z E M É L Y E K:

Griesinger . . . Mezei Péter.	Emma, leánya Harn
Julia, leánya Angyal Ilka.	Gerstel Pali . . . Palá
Boden Miksa László Gy.	Marianna . . . Tolná
Klausz Nándor Bács Károly.	Lubovszky . . . Nyik
Marl, neje . . . Bácsne.	Colmar Czak

A második felvonás után:

SELY ROGE

villamos ballettáncosnő mutatóvanyai.

Kezdete 8 órakor.

Kleinoscheg-Elys
a Segjobb Szegő

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes meglegedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

14044—1900. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezenel közírré teszi, hogy az 1898. évi II. t.-cz. értelmében felmerülhető hatósági intézkedések megtételére, az esetleges panaszok felvételére, a kihágások megtorlására, nemkülönben a 100 koronát meg nem haladó kártérítési igényeknek I-ső fokban leendő megítélése és elbírálására Arad város és határa területén ítélkezési joggal Joó Béla rendőrségi alkapitány, községi bíró rendeltetett ki.

Arad, 1900. évi május hó 9.

A városi tanács.

1795—1900. pm.

Hirdetmény.

A törvényhatósági utadónak az 1900. évre vonatkozó egyéni-kinti kivetése lajstromait az 1890. évi I. t.-cz. 23. szakasza értelmében hivatalomban a folyó hó 8-tól kezdődő 15 napi közszemlére kiteszem, s erről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a kivetési lajstromokat a közszemlére kitétel ideje alatt megtekinthetik, s az elleni felszólamlásait hozzáam ugyanazon idő alatt benyújthatják.

Aradon, 1900. évi június hó 6-án.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

Biztos kereset

kinálkozik jó beszélőképesseggel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. törvénycikk értelmében sorsjegyeknek, állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni 1691 kívánnak.

"MERCUR"
váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST
Arany-János-
utca 31.

Alkalmi eladás.

Egy négy emeletes, legújabb rendszerű
henger malom,

Compound gőzgép, 3 körben kigyózó vizeső katlannal, több termény- és lisztraktárral, Romániában feloszlás miatt előnyös feltételek mellett eladó. Jelenlegi termelőképessege naponta 25.000 kilogramm (mely azonban fokozható. Előnyös fekvés, Dunarakpart és vasúti állomás helyben. Felvilágosítást Jon Stefani malom tervező és volt malomigazgató nyújt. Bucarest Strada Doamnei 11.

5561—1900.

Hirdetmény.

Miután arról győződtem meg, hogy a kerékpározók az előirt szabályokat be nem tartják, a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 42159/1897. V. sz. alatt kelt magas rendeletét egész terjedelmében azon felhívással teszem újból közírré, hogy az abban előirtakat pontosan betartsák mivel a rendeletet be nem tartók ellen a legszigorúbban fogok eljárni.

A a rendelet a következő:

1. §. A kerékpár különböző alakjaiban és szerkezeteiben könnyű járműnek tekintetik s a kocsik közlekedésére nézve közutakon, utakon és tereken követendő általános szabályok a dolog természetéből folyó eltérésekkel a kerékpárokra is alkalmazandók.

2. §. A kerékpárral való közlekedés általában csakis kocsik utakon engedtetik meg.

3. §. Minden kerékpár, vagy ehhez hasonló szerkezetű gép irányító, fékező és legalább 30 méternyi távolságra hallható csengő készülékkel, valamint elől lámpával legyen ellátva, mely a sötétség beálltával meggyújtandó. A lámpás üvege színes nem lehet. Világító anyagul gyertya, olaj, vagy kisebb foku villany fény alkalmazható.

4. §. Minden kerékpáros köteles gépét kellő vigyázattal kezelni és vezetni. A városok és községek belterületein kerékpárral tulságos gyorsasággal vagyis a kétfogatú könnyű kocsik rendes sebességénél gyorsabban elő haladni versenyt futni közlekedési eszközök, embereket és állatokat körül keringeni és általában bárhol olyasmit elkövetni mi a személy és vagyon biztonságát veszélyeztethetné, a közlekedést akadályozhatná, vagy a lovakat és egyéb állatokat megriaszthatná — tilos. Kapukonát, egyik utcából a másikba való befordulásnál utcakereszteződéseknél, közutakkal határos telkekről kifutás vagy ilyenekbe befutásnál s mindenütt, ahol a kocsik lovas, vagy gyalog közlekedés a rendesnél fokozottabb mérvű csakis lassan vagyis a gyalogos rendes sebességével szabad kerékpározni; sőt esetleg kötelesek a kerékpáros a szükséghez képest vagy a rendőrközeg figyelmeztetésére géperől leszállva, ezt mindaddig kézen vezetni míg az uttest ismét szabaddá nem lesz.

5. §. A haladás irányában álldogáló vagy járó-kelő közönség a kerékpár vagy ehhez hasonló gép közeledtére hangos csöngetéssel, kellő időben és jól hallhatóan figyelmeztetendő. A városok és községek belterületén utcakereszteződéseknél a jelzés mindenkor megadandó.

6. §. A kerékpáros gépen, ha csak helyi akadályok nincsenek mindig utpályája baloldalán haladjon s az ellenkező oldalra amennyiben ott kíván megállni mindaddig nem fordulhat míg céljához közel nem ért. Egyik utcából a másikba kanyarodás hosszú, jobbra-balra rövid ívben teendő meg. Szembe jövő kocsiknak, kerékpárosoknak, lovasoknak nagyobb csoportoknak stb. a kerékpáros kelő időben s módon balra térjen ki. Ha ezt a helyi vagy egyéb körülmények meg nem engedhetik, mindaddig megállapodni, esetleg leszállani tartozik, míg a pálya ismét szabaddá lesz. Hogy ez a kerékpárosnak megkönnyítessék, szükség esetében a szembe jövő kocsik, lovasok stb. lehető lassan haladjanak s ezek is kötelesek a szembe jövő kerékpárosoknak kellő mérvben kitérni.

7. §. Kocsik, lovasok stb. megelőzése jobbra gyorsított menet sebességgel történjék a kocsik adott figyelmeztető jelre szükség esetén annyira köteles balra kitérni, hogy a kerékpáros veszély nélkül elmehessen mellette, az utak szögletei és keresztezéseken, hidakon, kapualjakban, alagutakban s mindenütt, ahol az ut test, közlekedés művek közlekedése miatt szűknek bizonyul — tilos a megelőzés.

8. §. Ha a kerékpáros észreveszi, hogy a ló a kerékpár láta megbokrosodik, vagy hogy ha egyébként a kerékpárral való elhalad az embernek testi biztonságát veszélyeztethetné, tartozik géperől leszállni.

9. §. Zárt sorokban menetelő katonaságnak temetéseknek nyilvános felvonulásoknak posta fogatoknak szereikkel mentésre siető töltősnak és mentőknek, valamint közutak felloccsolását végző járműveknek úgy az előre haladó, mint a szembe jövő kerékpáros géperől kitérni köteles. Ha ezt a helyi viszonyok meg nem engednék, tartoznak azok elvonulásáig megállni.

10. §. Több kerékpárral egymás mellett haladni csak ott szabad, hol ezt a közlekedési viszonyok megengedik, ha a pálya szűknek bizonyulna kitérni és megelőzni csak egyenként szabad.

11. §. Közutakon a mutatványok sorába tartozó rendes módú kerékpározás tilos.

12. §. Tilos a kerékpárokhoz, vagy hasonló gépekhez ebeleszínórral, vagy egyébként odakötte futtatni.

13. Kerékpár versenyek, tömeges kerékpáros felvonulások esetén erre alkalmas helyeken, illetve utvonatokon és időben az illető helyi rendőrhatalóság előzetes engedélyével és az ez által előirt módok betartásával rendezhetők.

14. §. A kerékpárosok egyfelől jelen általános szabályok valamint az erre vonatkozó helyhatósági különleges rendelkezések betartására kötelezve, másfelől azonban akár kedvtelésből, akár gyakorlatból üzemeltetett kerékpározásoknál hatósági támogatásra és védelemre igényt tarthatnak.

15. §. Kutya a kerékpározók után uszítása tilos, valamint a kerékpározó után iramodó kutyát gazdája, vagy hozzátartozója szahivni köteles.

16. §. A rendőri közeg felszólításának s rendelkezéseinek kerékpározók engedelmeskedni tartoznak ugyancsak kötelesek a rendőri közegek felszólítására megállni s ezek kívánataira magukat igazolni a magukat igazolni nem tudó kerékpározók kötelesek gépeiket kézzel vezetve az illető rendőrközeg a rendőrhatalóság legközelebbi helyébe követni.

17. §. A kerékpárokra, rendőri vagy egyéb című díjak a hatóságok által csak belügyminiszteri jóváhagyás után vehetők ki.

18. §. Jelen rendeleteim ellen vétők, vagy cselekményük, mulasztásuk a magyar büntető törvények vagy az 1890. évi I. t. valamely szakaszába nem ütközik, 100 koronáig terjedhető pénztétellel visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Ezen kihágásokkal legelőleg serdületlenekre nézve az 1879. évi XL. t.-cz. 27. §-a irányát.

Arad, 1900. április hó 20.

Sarlot,
főkapitány.